



Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

LIUDNIAUSIAS Lietuvių dalykas yra Pabaltijos valstybių pranykimas, tarutautiniu mostu pokarinio pasaulio tvarką svarstant. Kalbama apie Bulgariją, Austriją, Vengriją, Graikiją, Rumaniją, bet visai neužsimenama apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurios sudaro šiaurinę dalį mažųjų, Rytų ir Vidurio Europos tautų juostą. Jei Lietuva nebūs laisva, nebus laisva nei Bulgarija.

Lietuvos laisvės klausimą reikia būtinai sugrąžinti viešumon — į tarptautinę sceną. Bet to nepadarysime slapstydamiesi ir baliavodami po Chicago hotelius. Belskime duris Washington!

LONDONO konferencijos pasibaigimas be nieko teikia mažoms tautos vilties. Rusai, kaip mūsų Valstybės Sekretorius Byrnes pareiškė, norėjo prisukti demokratijas vaduotis principu: "Keno galia to ir valia".

Bet Amerika ir Anglija stoji už prileidimą visų Suvienytų Tautų dalyvauti taikos nuostatus išdirbant. Mažųjų tautų reikalus ypatingai gina Australija. Pripažinus balsą mažoms tautos, aišku, jos gins mažų tautų reikalus.

AMERIKONŲ spaudoje buvo žinia kad Lietuvos pabėgėliams nebebus duodama maisto iš Vokietijos atsargų ir gamybos. Tai būtų didžiausia neteisybė. Daugelis tų Lietuvių buvo varu Vokietijai nuvyrę. Kas, mūsų profesoriai buvo priversti ilgą valandą griovius kasti, o jaunos merginos per dieną buvo verčiamos kilnoti šimto svarų metalo išdirbinius.

Tie Lietuviai kruvinu darbu užsipelnę ne vien Vokietijos maisto, bet vietos užuovėjai, iki jų likimas nebus išspręstas. Jei mūsų vadai tikrai Lietuvą ir jos kėnciančius žmones mylėtų, Washington senai būtų pastatyta Amerikos piliečių Lietuvių atstovyba, kuri prieš tokį elgesį klabinėtų Washington visą duris, kad neteisybė nebūtų daroma!

NESENAI išspausdinta Lauterbacho knyga, "These Are the Russians", kurioje Lietuvos klausimas vaizduojamas kaip "išspręstas" (Rusų naudai), o kova dėl Lietuvos laisvės, "Amerikiečių pinigais varoma propaganda". Paneigiamas Lietuvių Bendras Fondas. Galima drąsiai tvirtinti kad tarybininkų "Informacijos centras", kuris praleido pinigų knygelei apie neva Roosevelt giminičio kelionę po Viduramžių Lietuvą, nerado trijų centų pašto ženkluko ir sumanomo parašyti tam Lauterbachui tikrą tiesą.

BALF, Spalio 1 d., pradėjo Lietuvos pabėgėliams Lietuvių knygų vaju. Prašo vadovėlių, mūsų literatūros leidinių, maldaknygių, bet nenori knygų "pasenusia kalba".

Deja, pirm šio karo Lietuvos knygų leidėjai brolius Amerikiečius savo knygoms pamiršo. Tokiu būdu, tinkamų knygų "pasenusia kalba".

Gerei Fondas padarytų jei pasinaudotų pavyzdžiu iš buvusios Amerikonų WPA. Čia pinigų buvo šelpiami rašytojai sukurti, pavyzdžiui, seriją apie



The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO OCT.-SPALIŲ 12, 1945

(30-ti metai :: 30th year)

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland, by

Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
Columbus, Ohio

RAGINA BUTI PASIRUOŠUS

Gen. Marshall, U. S. Armijos štabo viršininkas, pareiškė kad Amerika turi būti pasiruošus ateičiai ir neprivalo tik pasitikėti ant atominės bombos. Sako, ši šalis turi būti "pasiruošus arba žlugti". Jis ragina turėti nuolat lavinamą armiją, visi jauni vyrai privalo būti imami vienam metui militariskam paruošimui.

NE VISI AKLI, Senatorius Wherry skelbia kad Sovietų reikalavimas keturių valstybių kontrolės Japonijos "yra niekas kitas kaip gudrus pasikėsimas perkelti suirutę ir kentėjimą, ką kenčia Europa, į pačią Azijos širdį".

PREZ. TRUMAN reikalauja kongreso skirti 550 milijonų dolerių sumą tuojau, UNRRA reikalams. Ši organizacija rupinasi karo nukentėjusių šelpimu.

NEVARYS RUSŲ Į SOVIETIJĄ

Bolševikų gaudymas Vokietijoje Rusijos piliečių ir ta priedanga laikas nuo laiko išvežimas net ir Lietuvių ir kitų tautų žmonių į Rusiją lieka sulaikytas. Gen. Eisenhower paskelbė kad Amerikos kareiviai nėra tam kad padėti bolševikams gauti Rusijos piliečius.

Apie 500 Japonų nuskenodo kuomet šiomis dienomis jų laivas vežęs karius atgal iš salų užėjo ant minos ir laivas tapo susprogdintas.

Japonija nori atnaujinti šilko prekybą su pasauliu ir gauti už šilką mainais sau taip reikalingo maisto. Kiti tikrina, Amerikoje išrastas nylon jau atstoja šilko vietą ir mažai kas šilko reikalaus.

Amerikos valstijas ir jų istorijas. Tokiu būdu, ir rašytojai būtų sušelpiti, ir knygų atsirastų.

SAKOMA, Europoje rašo Savickas, Brazdžionis, Šeinius, Klimas ir kiti. Kodel neduoti jiems pinigų išleisti naujos literatūros? Kodel neduoti pinigų pabėgusios Lietuvos profesoriams-mokytojams parašyti ir išleisti naujų vadovėlių? Butų ir pašalpa, ir mūsų literatūros praturtinimas.

Butų gražu ir naudinga jei sakysim TMD paimtų pavyzdį iš savo istorijos kai B. K. Baltutis, "be narių ir išdo" pradėjo leisti Kudirkos Raštus. Atsirado narių ir išdas — ir Raštai buvo išleisti. Kodel, pavyzdžiui, nepasiimti išleisti sergančio Savicko "Žemė Dega", arba Atsiminimus, arba Brazdžionio "Svetimi Kalnai"?

Lietuviai, Rinkimes Lapk. 16 ir 17 Washington Pareikalauti To!

Nutraukta Londono konferencija vėl susirinks — ir kiek žinoma tai bus jau platesnė taikos konferencija, kuri turės sutvarkyti suardytą Europą.

Iki šiol slėptas Lietuvos ir Pabaltijos tautų vardas turi būti iškeltas viešumon — turi būti padėtas sekancios konferencijos programoje — ir Amerikos Lietuviai privalo žiūrėti kad tas klausimas nebūtų daugiau nei užtylimas nei slepiamas.

Washington jau pasibaigė tylėjimas ir pataikavimas Sovietams, kurie nori toliau tęsti savo užgrobito politiką Europoje ir kitur.

Mums Lietuviams yra vienatinė išeitis — Amerikos Kongrese Washington išskirti viešumon Lietuvos bylą.

Pirmutinė Lietuvių Misija į Washingtoną buvo SU-PAZINDINIMO ir INFORMAVIMO MISIJA.

Antrąjį mūsų Misija Washington privalo būti AKCIJOS Misija.

Valstijų veikėjai privalo važiuoti, eiti į savo Kongresmanus ir Senatorius ir reikalauti kad jie Kongrese išskeltų Lietuvos klausimą ir kad pravestų rezoliuciją padėti Lietuvos klausimą sekancioje Taikos Konferencijoje ant agendos. Jei mes to reikalaujame, Kongrese Lietuvos klausimas bus išjudintas — bus paimta AKCIJA. Tik eikime, važiuokime, reikalaukime.

Apvairinikavimas šios AKCIJOS Washington įvyks penktadienį ir šeštadienį, Lapkričio 16 ir 17, Statler Hotel, ir todėl mūsų draugijos, organizacijos, veikėjai, siųskit savo atstovus, savo aukas į Washingtoną tas pamirštas dvi dienas.

Andai su petijomis važiuo Lietuvos kareivių motinos — DABAR lai važiuoja kiekvienas sugrįžęs LIETUVIS KARYS ir WAC, kurie kariavo, savo kraują liejo, kurių draugai galvas paguldė kariaudami už mažų tautų — ir LIETUVOS — laisvę, kaip tai buvo karo pradžioje skelbiama. Kiekvienas kas atvažiuos — veikėjas, pavienis ar organizacijos delegatas — bus pilnateisės Lietuvos nepriklausomybės gynėjas-kovotojas.

Atidėliojimas šių reikalavimų yra mūsų apleidimas savo pareigų ir nusižengimas prieš tautą!

Aukus siųskit ir delegatai susirinkit:
American Lithuanian Mission, Hotel Statler
Washington, D. C.

A-BOMBOS PASLAPTIES NEIŠDUOS

Prez. Truman spaudos atstovams aiškiai ir griežtai pasakė kad atominės bombos paslaptis nebus išduota jokiai kitai šaliai be to kurios tą paslaptį žino, kaip Kanada ir Anglija.

Tie kurie nori kad ši paslaptis būtų išduota Rusijai dabar, aiškina kad Rusija į kelis metus tą paslaptį vistik išras ir galės bombarduoti Ameriką. Tat ir negalima Rusijai šios paslapties išduoti: jeigu ji išradus tą paslaptį ims bombarduoti Ameriką vėliau, žinodama atominės bombos paslaptį dabar, ji imtų puldinti Ameriką dabar, tikrina kita pusė.

DAUGIAU sviesto. Karo Departamentas praneša praneša apie paliuosavimą 80 milijonų svarų sviesto civilių sunaudojimui.

Japonai Formosa saloje nužudė 14 Amerikos karo lakunų paimtų nelaisvėn, tik pora savačių prieš Japonijos pasidavimą.

KALTINA AMERIKĄ IR BRITANIJĄ

Maskvos spauda ir radio bliauja-rėkia kaltinimus už nutrukimą Londono konferencijos Amerikai ir Anglijai.

Kaip U. S. Sekretorius savo raporte per radio paaiškino, Londono konferencijoje visos kliūtis ir priekabės sudarė Molotovas ir jo užsispyrimai privėdė tą konferenciją prie nutrukimo.

Visos tos trys valstybės vėl kalba apie tarybų atnaujinimą.

ČEKIJOJE, pastarų dienų rinkimuose laimėjo didelę daugumą komunistai kandidatai. Tai pasekmė Sovietų įtakos.

LAVAL, Prancuzas premjeras Vichy vyriausybėje, atrastas kaltu dirbime su Vokiečiais okupantais, ir nuteistas mirti.

Pragyvenimo kainos karo bėgiu šalyje pakilo 31 nuos., kaip skelbia Darbo Departamentas.

Vėl 555 Karių Žmonų su Kudikiais



Vaidas atvežtu į San Francisco 555 kareivių žmonių su kudikiais iš Australijos. Šimtai kitų kareivių žmonių laukia parvežimo iš Australijos, taip pat iš Anglijos, Prancuzijos ir kitų Europos šalių.

Sako, Gana Glostyt Rusus

Sugrįžę į Washingtoną iš kelionės užsienyje 7 Atstovų Rumų nariai vienbalsiai pareiškė kad Amerika sukietintu labiau savo nuostatais savo tarybose su Europa, ypatingai su Rusija. Jie įrodo reikalingumą griežtesnės politikos su Rusija ir Britanija jų reikalavimų pokarinių paskolų. Paskolos Rusijai neturi būti duota iki Sovietų

valdžia išpildys keletą reikalavimų, tarp jų "atvirų durų" politikoje.

Apsilankę pas Staliną šie atstovai, kalbant apie reikalavimą 6 milijonų dolerių paskolos, paklausė kokius planus jis turi tai paskolai atmokėti. Ta komisija patyrė kad dabartine savo politika pati Rusija užkerta kelius santykiavimui su ja.

SOVIETŲ Maršalas Žukov buvo pasišokęs apsilankyti Amerikoje. Bet bolševikų politikai Maskvoje matomai pasirodė nesveikas tas jo sumanymas, ir Žukov "susirgo".

JAPONIJOJE, paleisti iš kalėjimų bolševikai pradėjo reikauti smerkdami dabartinę tvarką ir reikalauti naujos valdžios. Susiorganizavo ten betgi ir Nacionalinė Darbininkų Federacija, kuri kovoja prieš raudonusius.

AMERIKOS karių šiaurinė kare žuvo ir mirė nuo įvairių priežasčių keturis kartus daugiau negu per eitamę karę.

Penkiuose pirmesniuose karuose Amerika neteko 192,581 vyrų; I pasauliniame kare žuvo 50,510; II pasauliniame kare jau žuvo ir mirė virš 205,000.

GEN. MacARTHUR užtikino Japonijoje \$250,000,000 aukso, sidabro ir platinos rezervų, ką paėmė į savo žinią.

Tarybos Industrinei Taikai Palaikyti



Washington susauktas darbo unių vadų pasitarimas su darbdavių vadais, aptarimui palaikymo taikos darbininkų su darbdaviais. Gale stalo sėdi Komercijos Sekretorius Wallace, šalia jo Darbo Sekretorius Schwellenbach. Dalyvavo Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Green, CIO vadas Philip Murray ir daug kitų. Bet streikai šalyje plinta.



Baigėsi Audejų Streikas

Spalio 10, trijose valstijose — New Jersey, New York ir Pennsylvania — pasibaigė tekstilės darbininkų streikas ir 284 dirbtuvių 42,000 darbininkų sugrįžo dirbti. Susitaikyta streiką baigti gavus 10 c. valandai mokėsties daugiau vyrams ir po 5c moterims.

Tikimas pasiekti susitarimo minkštos anglies darbininkų streike, kurių 180,000 pametė darbus ir uždarė 149 kasyklas.

Paskirose industrijose ir įvairiose šalies dalyse streikuoja dar apie 400,000 darbininkų.

New Yorko uoste sutrukdėta laivų krovimo darbai, dėl streiko uostų darbininkų; 370 laivų sutrukdėta nuo išplaukimo.

Automobilių industrijose vedama derybos dėl pareikalavimo pakelti algos 30 nuos.

Šiaurvakarinėse valstijose streikuoja virš 60,000 miškų darbininkų.

Sužeistų ir netekusių tūlių kuno dalių, rankų, kojų, akių ir tam panašiai, veteranų randasi apie 2,225,000 ir visos šalies darbdaviai raginami parupinti jiems darbus kuriuos jie galėtų atlikti.

Filmų industrijoj Hollywood, Cal., tęsiasi kelių savaičių techninių darbininkų streikas. Streikeriai sukelia ir riaušes. Sakoma šį streiką kursto komunistai, jų tikslas yra užvaldyti filmų industriją ir per filmas plėsti bolševikinę propagandą.

Pittsburgh, Pa. — Baigėsi streikas Alcoa dirbtuvėse New Kensington ir Arnold. Streikavo 4,000 darbininkų.

Beaver Falls taipgi gryo dirbti 3,000 darbininkų Babcock and Wilcox Co. išdirbystėje.

Sovietai Pranašauja Amerikai 10,000,000 Bedarbių

Sovietų organas Izvestia Maskvoje paskelbė kad iki galo šių metų Amerikoje bus virš 10 milijonų bedarbių.

Automobilių išdirbėjai pasirenge praplėsti automobilių gamybą taip kad bėgyje 15 metų ant kelių šioje šalyje bus apie 50 milijonų automobilių. Dabartiniu laiku yra kiek virš 30 milijonų.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilkim!

Realus Žvilgsnis į Vienybę

NAUJI VIENYBĖS PASIŪLYMAI

Prieš porą savaičių skaitėme spaudoje kad Amerikos Lietuvių Misija vėl kreipėsi į Amerikos Lietuvių Tarybą vienybės reikalu. Tuo pat metu ir tuo pačiu klausimu atsiliepė ir nenuilstamas Lietuvių darbuotojas, Rochesterio klebonas, Kun. Jonas Bakšys. Savo laiške, tilpusiame Dirvoje Rugsėjo 28 numeryje, jis nurodo kad tuo tarpu kai Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė kalba apie vieningumą, tikrovėje vieningumo dvasios visai neparodo. Kaip geras patriotas, Lietuvos gerovės vardan, Kun. J. Bakšys kreipėsi į tarybininkus, į sąjungiečius ir visus kitus surasti būdų tikrai vienybei įgyvendinti.

TU SIULYMU EFEKTAS

Netenka abejoti kad Kun. Bakšio vienybės šūkis giliai pataikė į visų Lietuvių širdis, ir tikrai teks labai liudėti jei ir šį kartą, kaip daugelį sykų anksčiau, jis liks neišgirstas.

Dar neteko patirti kokį atsakymą į Amerikos Lietuvių Misijos pasiūlymą yra davus Amerikos Lietuvių Taryba. Vienok du p. Grigaičio straipsniai Naujienų Rugsėjo 29 ir Spalio 1 numeruose ("Bando užbėgti už akių" ir "Nauja demagogijos kampanija"), rodos, nieko gera nelemia. Misijonieriai, girdi, esą demagogai ir nieko daugiau. Jie tik trukdo dirbti rimtą darbą ir tiek.

Jei tai tebutų p. Grigaičio asmeninė nuomonė, gal neduotų tevertėtų į ją dėmesio kreipti. Viena, kad tokia "smarki kalba" yra p. Grigaičio budo savybė, antra, kad ir savo laikraštį p. Grigaitis gali talpinti ką tinkamas.

Deja, patyrimas rodo kad p. Grigaitis jau gana ilgą laiką yra oficialus Amerikos Lietuvių Tarybos pranešėjas. Ką jis pasako tą tarybininkai noromis-nenoromis pripažįsta. Iš to išplaukia kad, kadangi socialistiškasis ALT šūlas nei kalbėti nenori su sąjungiečiais ar misijonieriais apie bendrą darbą, tai to bendro darbo ir būti negali, bent iki tol kol Naujienų redaktorius, kaip geras demokratas, neatšakys nuo ALT diktatoriaus pareigų (arba nebus iš jų pareigų pašalintas).

JIESKOKIME NAUJŲ KELIŲ

Atseit, šitam inercijos momentui nugalėti turime įsiekoti naujų kelių. Pirmoje eilėje, į bendradarbiavimo pasikalbėjimus turime įtraukti didesnių veikėjų būrį, o ne du-tris asmenis. Šia proga galime pabrėžti kad vienybės klausimu

iki šiol net iš viso nebuvo kalbėta: vienos pusės pasiūlymai budavo antros pusės nesąlyginai atmetami. Šis faktas yra didžiulis: kaip gi galima įgyvendinti vienybę jei paskirų organizacijų vadai net nebuvę suėję į vieną vietą tam vienybės klausimui apsvaistyti? Ir jeigu dar galima patikėti kad kai kuriais atvejais vienybė yra neįmanoma tai niekas negali įtikinti kad net bendras pasitarimas dėl vienybės yra neįmanomas.

NEATIDELIODAMI, SAUKIME PLATESNĮ VEIKĖJŲ PASITARIMĄ

Tat prieš bent kokius kongresus ar suvažiavimus reikėtų butinai pamėginti šaukti platesnį veikėjų pasitarimą. Ir jei to pasitarimo šaukimo iniciatyvos imtųsi pats Kun. Bakšys, kurio aukščiau minėtą laišką bus, be abejo, skaičius didelė dauguma Lietuvių, pasisekimo viltys gal nebūtų tokios blogos. Amerikos Lietuvių Tarybai Kun. Bakšio kvietimas turėtų būti priimtinas, nes jis yra vienas aktinių ALT veikėjų. Tuo labiau jis bus priimtinas LVS ir visiems kitiems veikėjams, nes jie pirmoje eilėje Kun. Bakšio asmenyje mato Lietuvį patriotą. Tat atrodė kad nei vienas geros valios Lietuvis negalėtų atmeti Kun. Bakšio kvietimo, jei jis tikrai tokios akcijos ryžtųsi imtis.

Surinkus gi į vieną vietą kokią 20-30 žymesnių Lietuvių veikėjų, tikrai būtų galima šio tikėtis. Galima būtų surasti formulę, kuri, neužgaudama nieko dėl praeities (ir kokios tai dabartiniu metu turi prasmės?), derintų visų Lietuvių pajėgas ateitį ir kovai dėl Lietuvos laisvės. Taip pat būtų galima išsiriškinti komitetą, kuriam, bent kiek tai liečia Lietuvių visuomenės santykius su Washingtonu ir, eventualiai, su kitų valstybių pareigūnais, būtų suteiktas visuotinis autoritetas. Kol šitai nebus padaryta, tuščias yra kalbos apie vienybę ar kokius visuotinius kongresus. Dvieju didžiųjų Amerikos Lietuvių organizacijų — Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Tarybos — lenktyniavimas bus neišvengiamas. Neišvengiami bus ir nesutikimai bei polemika.

Tat kaip tik dabar būtų laikas visiems rimtai apsišaukti. Jei mūsų vadovaujantiems veikėjams neturės geros valios, neva visuotinis kongresas Chicagoje dar gali būti tikru visuotiniu kongresu Washingtono. Gandai kad Washingtono tam tikslui neva negalima gau-

ti viešbučio yra daugiau negu juokingi. Tą ar kitą dieną gal ir negalima gauti, bet tvirtinimas kad iš viso viešbučio gavinimas Washingtono yra neįmanomas, yra nonsensas.

Tat jei Kun. J. Bakšys, tokiu rimtu momentu parašęs tokį giliai prasmingą laišką, ryžtųsi imtis iniciatyvos ir bendram veikėjų pasitarimui sušaukti (sakysim, po 10 nuo LVS ir ALT ir kelis neutralius), tikrai būtų žengtas didelis žingsnis į priekį.

Rochesteris, kaip maždaug centrinė vieta tarp rytų ir vakarų, būtų labai patogus susirinkimo punktas. Svarbu dar ir tai kad jis būtų neutralus punktas.

Tat ryžkimės. Nes juk visi turime sutikti kad, kaip ten nebūtų, platesnis įvairių veikėjų susirinkimas dabartiniu metu yra vienintelis realus kelias į vienybę. Ar jis pasirodys geras ar ne, parodys ateitis, bet jį išmėginti dabar yra visų mūsų pareiga.

Julius Smetona.

NAUJA ATOMINĖ BOMBA DAR BAISESNĖ

Iš Washingtono praneša apie Amerikos mokslininkų sutvertas naujas atominės bombas, kurios tas pirmesnes pavarto- tas atominės bombas padaro tik mažos vertės pyktelėjimu. Sako, nauja bomba galės išgrauti miestą ir išduoti milijonus žmonių vienu sprogiu.

Prez. Truman vis labiau raginamas palaikyti atominės bombos paslaptį Amerikoje.

Dr. Eugene Staley, direktorius Pacifico Santykių Instituto, San Francisco, tikrina kad svetimšaliai sabotazinkai galėtų suplaisinti visus didžiulius Amerikos miestus į 30 minučių, padedant 72 atominės bombas slaptose vietose.

Kanada Nori Išleisti Imigrantus

Kanadoje po karo praplitusios industrijoms, manoma pradėti leisti imigrantus į darbus. Sako, Kanadoje esą du darbai kiekvienam žmogui.

Kanados atstovų rumai raginami pravesti įstatymą padidinti atėivybės, leidžiant kitų šalių žmonėms įvažiuoti.

•VABALŲ vienos ketvirtinės mylios oro plote paprastai skraido iki 5 milijonų.

LIETUVIAI PABĖGĖLIAI ŠVEICARIJOJE MINĖJO TAUTOS ŠVENTĘ, PRISIMINDAMI LAISVĖS DIENAS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 8 d. Yverdone Lietuvių pabėgėlių židinyje kukliai buvo paminėta Tautos Šventė. Nors tai buvo šeštadienis, prasta darbo diena, bet jau iš pat ryto buvo jaučiama pakelta šventinė nuotaika.

Tuojaun po pietų, 2 val., kopltylėje židinio klebonas Kun. Pr. B. atlaikė iškilmingas mišias ir pasakė gražų, tai dienai pritaikytą pamokslą. Pamaldų metu ne vienas suspaudė širdį prisiminus kad "kaip tik šiandien paverktoje Tėvynėje žmonėms nevalia šios šventės švesti, prisiminus artimuosius ir gimines, vargančius bolševikų koncentracijos lageriuose arba jau amžinai užmerkusius akis.

Po pamaldų židinio salėje įvyko minėjimo iškilmės. Minėjimą pradėjo židinio komiteto pirmininkas J. V., pakviesdamas į prezidiumą seniausią pagal amžių pabėgėlį Z. A., židinio vedėją Olga Tschamper, Kun. B. ir sekretorium A. K.

Savo įvedamajame žodyje J. V. pakvietė susirinkusius atsiminti Lietuvos praeitį, nepriklausomybės laikus, kada tauta visose gyvenimo srityse pradėjo rodyti savo kurybinę galią. Ir jei ne 1940 metų Birželio 15 d. tragedija, Lietuviai tauta savo pažangumu būtų pralenkus ne viena kitą tautą.

Bet likimas lėmė kitaip. Šiuo metu esame netekę mylimos Tėvynės, daugeliui be žinios yra dingę artimieji ir giminės. Gal ne vienas iš jų jau yra užvęs, bolševikų nukautas arba nukankintas. (Minėjimo dalyviai sustoja ir tylia susikaupto minutą pagerbia žuvusiuosius).

1941 m. Birželio 22 d. Lietuviai ryžtingai suskato vėl dirbti dėl laisvės ir Nepriklausomos Lietuvos, bet Vokietijos okupantų buvo skaudžiai apvilkti.

Sunkius laikus gyvena Lietuviai tauta. Daug Lietuvii, ir tai ne eilinių, neteko sveikatos bei gyvybės bolševikų ir Vokietijų koncentracijos stovyklose. Daug pabėgusių į Vokietiją užlupo besiveržiai į Vokietijos gilumą bolševikai, ir ju likimas yra nežinomas. Todėl šiuo metu yra brangintinas kiekvienas Lietuvis ir Lietuvė, stiprintinos kiekvieno įiegos kad, atėjus laikui, gebėtume dirbti Lietuvos atkurimo darbą.

Paliets Lietuvos pabėgėlius Šveicarijoje, J. V. pažymėjo kad jų buklė yra gal geresnė negu tautiečių dabar esančių Angliu, Amerikiečių ir Prancūzų užimtose Vokietijos srityse. Jei kartais vadovaujantiems asmenims ir nepasiseka pabėgėlių reikalus rikiuoti taip kad visi būtų patenkinti, tai nedera užmiršti kad dažnai taip yra ne tik dėl tų mūsų vadovų kaltės, bet taip pat ir dėl nepalankių išorinių aplinkybių.

Baigdamas J. V. ragino visus laikytis glaudžios vienybės, neužmiršti visiems Lietuviams bendrų reikalų ir atsidėjus dirbti kad vėl atkurtume laisvą, Nepriklausomą Lietuvą.

Po šios kalbos J. P. gražiai ir įspūdingai padėklamavo A. M. "Lietuvių žeme".

Paskum sekė žurnalisto A. K. paskaita, kurioje prelegentas, padaręs trumpą Lietuvos tautos istorijos apžvalgą, pradedant tautinio atgimimo laikotarpiu, pareiškė vilties jog ir dabartiniai Lietuvos smaugėjai pagaliau nusišuks sprandą ir Lietuvai vėl nušvies laisvės rytojus.

K. R. perskaitė savo šiai dienai sukurta eilėraštį, "Prisimenam..." Eilėraštis savo gražia forma, veržlumu ir reikšmingame jame mintim visiems minėjimo dalyviams padarė didelio įspūdžio.

Po to buvo perskaitytas Tautos Šventės minėjimo aktas kurį, pasibaigus iškilmėms, visi dalyviai pasirašė.

Iškilmės baigta Tautos Himnu.

Šios kuklios tautos šventės minėjimo iškilmės Yverdone testiprina mūsų dvasią, tikėjimą gražesne ateitimi ir tesukelia viltį ateinančių metų Rugsėjo 8 dieną švesti ne svetur, bet jau laisvoje, Nepriklausomoje Lietuvoje.

A. K.

Yverdon'as, 1945. 9 - 15.

PAJIESKOJIMAI

PAJIESKOJIMAS. Advokatas Dr. Bronius Dirmekis ieško savo giminių: motinos brolių Antano Urbono ir Stasio Urbono, gyvenusių Chicagoje, taip pat tėvo brolio Benedikto Dirmekio. Visi kilimo iš Kražių v. Raseinių ap. Minėti giminės prašomi savo adresus pasiųsti Dirvos redakcijai. Jei kas žino apie juos prašoma jiems pranešti apie jų pajieskojimą arba prisųsti jų adresus redakcijai: DIRVA, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKOMI Kazyrs ir Povilas Druičiai ir teta Ona Verbickaitė-Vaiculevičienė, dabartiniai jų adresai nežinomi.

Kilę Barzdikių k. Siesių v. Ukmergės ap. Rašykite: Povilas (Jono) Verbickas, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU savo motinos brolius Leikus, kilę iš Stakių apiel, Raseinių apsk., gyveno Chicagoje. Taiptgi Remeikius, jie kilę iš Ausgirio, Simkaičių v. Raseinių ap., gyveno Clevelande. Esu kilęs iš Antanionos Leikytės-Vaicaitienės. Rašykite:

J. Vaičaitis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU tetą Senkaitę-Martinkienę, gyvenusio Ohio valstijoje, rodos Clevelande. Aš esu jos sesers Domicelės Senkaitės Bubliskienės sunus Aloyzas Bubliskauskas. Rašykite: 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

PAJIESKAU dėdę Mečislovą Palilionį, gyvena Boston, Mass., ir tetą Anastaziją Petkevičienę, gyvena Pittsburghe. Kilę Uptės m., Panevėžio ap. Bronius Palilionis, 6820 Superior av. Cleveland, O.

Pabėgėlių Gyvenimo Žinios

TENKA patirti kad J. E. Lietuvos Arkivyskupas Metropolitas Juozapas Skvireckas, o taip pat Kauno Vyskupas Aukšilietis Vincentas Brizgys ir Vilkaviškio Vyskupas Aukšilietis Vincentas Padolskis atsiliepė į šventąjį Tėvą raštą, kuriame išdėstė Lietuvių pabėgėlių padėtį Vokietijoje. Popiežius savo atsakyme pabrėžia kad jis giliai atjaucia skaudų pabėgėlių likimą.

Šv. Tėvas darė ir tebedaro viską pabėgėliams padėti. Vyriausiasis Bažnyčios Ganytojas teikia tremtiniais savo padrašinimus, kad jie tvirtai nugaltų visus gyvenamojo laikotarpio žiaurumus. Šv. Tėvas pastebi kad jis ypatingai rūpinasi tais kuriems tenka skaudžiai kentėti. Pagaliau, Šv. Tėvas teikia Lietuvių pabėgėliams apaštališką palaiminimą.

ESAME gavę žinių apie Lietuvių pabėgėlių leidžiamus laikraščius Vokietijoje.

Rothenburge (Anglų zonoje) išeina "Lietuvis", kurį redaguoja buvęs ilgametis "Lietuvos Aido" redaktorius.

Muenchene išeina "Aidai", redaguoja Dr. V. B. "Aidai" pradėta slapta leisti dar 1944 m. per Kalėdas. Antras jų numeris išėjo š. m. Vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės sukakties dieną. Bet siuntinėjama laikraštį sučiupo nazių Gestapo, kuris redaktoriui užvedė bylą. Laikraščio leidimą teko sulaikyti. Dabar, pasikeitus sąlygoms, laikraštis vėl išvydo pasaulį, šį kartą jau viešai.

Be to, Muenchene leidžiamas "Informacinis Biuletėnis", kuris išeina kas antrą dieną. Pagaliau Muenchene skelbiama dar "Dienos Žinios" ir "Vox Unitaritis".

Wuerzburgėje išeina platesnio masto rotatorium spausdinamas "Lietuvių žinybas", kurio išejo jau penki numeriai.

Seligenstadt ligšiol jau pasirodė 90 nr. "Lietuviškosios Informacijos".

Kemptone paskelbtas vienkartinis 20 puslapių leidinis, "Atgavos Baras", kurį suredagavo A. Š.

Vokietijoje gyvenantieji pabėgėliai atgaivino taip pat Lietuvos Telegramų Agentūrą Eltą.

MUENCHENO Lietuvių parapijos klebonu paskirtas buvęs Dachau koncentracijos stovyklos kalnys Kun. P.

Richstaette aukštąją teologijos filosofijos mokyklą baigė ir įsventinti kunigais penki Lietuviai: P. G., P. B., T. P., J. K. ir Č. A.

GAVOME pranešimą kad Wuerzburgėje yra sudaryta Lietuvių pabėgėlių profesorių komisija, kuri rūpinasi Lietuvių universiteto įsteigimu. Pagal rengiamą projektą universitetas turėtų visus fakultetus.

Wuerzburgėje-Zelline jau dabar veikia liaudies universitetas, kuriam vadovauja M. P.

Ivairiuose miestuose prie Lietuvių Sąjungos skyrių veikia specialinės studentų atstovybės, kurios gina studentų reikalus.

SELIGENSTADTE Liepos 22 buvo surengtas transatlantinių lakunų Dariaus ir Girėno 12 metų mirties sukaktuvių minėjimas su koncertine dailimi. Pats minėjimas praėjo rimta nuotaika.

BEYREUTHE pradėjo veikti keturių skyrių Lietuvių pradžios mokykla su 40 mokinių. Jos mokslo programas atitinka tuos kurie buvo išeinami Nepriklausomoje Lietuvoje. Didelis vargas su vadovėliais: turima vos vienas-kitas atsitiktinai atsivežtas elementorius. Šiaip reikės visus vadovėlius surašyti išnaudo.

MEININGENE greitaija džiova mirė Juozas Rudokas. 1944 m. Balandžio m. jį Vokiečiai kaip laisvės kovotoją suėmė. Velionis nuo nazių policijos skaudžiai nukentėjo. 1945 m. Balandžio m. jį Amerikiečių kariuomenė iš Beyreutho kalėjimo išgelbėjo. Tačiau a. a. Juozui nebeteko ilgai laisvės džiaugtis. Po mėnesio jis ligoninėje pasimirė.

1945 m. Birželio 15 Schweinfurte mirė Kun. Dr. Puišys, buvęs Berlio Lietuvių parapijos klebonas.

VORARLSBERGE, Austrijoje, labai plačiai yra išgarsėjęs Lietuvių ansamblis, vadovaujamas panelės B-tės ir p. M. kio. Jį sudaro 40 menininkų, atliekančių tautinių šokių ir dainų programą. Ansamblis yra daug kartų koncertavęs ne tik Lietuviams bet ir kitatautiams, ypač Prancūzų kariuomenėi. Ansamblio koncertų klausėsi aukšti Prancūzų karininkai, jų tarpe kariuomenės vadas Vokietijoje.

ZELLINO (Wuerburg) Lietuvių stovykloje atidaryta dailinko Č. J—šo "dailės paroda. Joje išstatyta 50 paveikslų, vaizduojančių Lietuvos ir Vokietijos gamtą. Atidarymo dieną Amerikiečiai karininkai ir kiti asmenys nupirko 15 paveikslų.

ŠTAI TAS PULK. JONO PETRUIČIO APRAŠYMAS JO PERGYVENTŲ KANČIŲ BOLŠEVIKŲ NAGUOSE

'Kaip Jie Mus Sušaudė' \$1

(Lithuania Under the Sickle and Hammer)

(80 puslapių — su paveikslais — su Pulk. Petruičio biografija, su Lietuvos istorija)

UŽSISAKYKIT JŲ PLATINIMUI - 6 UŽ \$5, 15 UŽ \$10

'Timeless Lithuania' \$3

(Su Lietuvos vaizdais, su Autoriaus Dr. Norem atvaizdu, su Lietuvos žemėlapiais)

LVS CENTRAS

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio.



Lietuvių pabėgėlių grupė Romoje su Lietuvių Šelpimo Komiteto nariais Italijoje, laukia išdalinimo rubų prisųstų Bendro Amerikos Lietuvių Fondo. Priešakyje stovi Vyskupas P. Bučys.

Pabėgėlių Vargai

Rašo JONAS JURGELIS.

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

ATSIŪSTI SNIPAI IS SOVIETINĖS LIETUVOS

8) Liepos mėnesį Vokietijoje pradėjo rodytis "pabėgėliai" iš Sovietinės Lietuvos. Vienas jų, Dambrauskas, sako kad Lietuvoje nei blogai, nei gerai; esą daug Lietuvių partizanų miškuose. Jei šitie agentai sakytų kad Lietuvoje blogai — žmonės patikėtų; todėl meluoja ir duoda suprasti kad galima grįžti ir grįžus kovoti. Bet ištikrųjų, grįžus galima patekti į NKVD nagus.

Vieną tokių "gastrolierių" Wiesbaden stovyklos Lietuviai prispyrę pasakyti kas jis toks. Jisai pasisakė kad čia atsiųstas tikslu kelti suirutę tarp

Lietuvių ir parodė sovietinius dokumentus. Tokių agentų turime jau kelis.

9) Rytprusiuose sovietų žiemos ofensyvos metu buvo atskirta ir pasilikta apie 100,000 Lietuvių ukininkų ir darbininkų; kur jie dabar yra sunku pasakyti, bet Lietuvoje jų nėra. Jų likimas yra toks pat kaip buvo šimtų tukstančių Lenkų, kuriuos sovietai sudoravo 1939-40 metais, kai užėmė Vakarų Gudiją ir Ukrainą. Kitose vietose panašių sovietų agentų klastos faktų yra daugiau.

STAI KO SOVIETAIS SIEKIA

1) Jie nori Pabaltijo kraštus: Lietuvą, Latviją ir Estiją užvaldyti, todėl visais būdais stengiasi kad pabėgėliai

gryžtų. O grįžus jiems į "laisvą" Pabaltijo kraštus, niekas jų balso negirdės. Apie tai pasirūpins Sovietų teroro režimas. Čia mes esame gyvi Sovietų smurto liudininkai ir jų režimo kaltintojai, todėl esame jiems negeistini ir kenksmingi, o ypač prieš taikos konferenciją.

2 Sovietai stengiasi Lietuvos pabėgėlius kompromituoti Anglijos ir Amerikos žmonių akys, įrodyti kad buvome "karo nusidėjėliai", tarnavome SS daliniuose, nors Lietuva vienintelė Vokiečių okupuota šalis kur naziams nepavyko suorganizuoti SS ir praveisti mobilizacijos, kas Lietuviams kainavo daug aukų žmonėmis. Sėlingenstadto stovyklos areštai kaip tik turėjo tikslą kompromituoti Lietuvos Alijantų akys.

Šitokiomis savo pastangomis ir tvirtinimais sovietų agentai stengiasi įtikinti Amerikos kariuomenės pareigūnus. 3) Kai Sovietams, šitokios rūšies klasta ir melas nepavyksta jie šiuo metu pradėjo skelbti kad iš Pabaltijo kraštų Vokietijon pabėgo "fašistai", gi lojalūs sovietams "demokratų" pasiliko vietose ir džiaugiasi sovietų "rojum".

Pabėgėlių tarpe ypač yra 50 iki 60 nuoš. darbininkų, amatininkų ir ukininkų. Kokie tie vargo žmonės fašistai? Jie gi apleido savo tėvynę su mažais vaikais ant rankų! Atsisako brangiausio — savo tėvų pastogės ir tėvynės!

Visas Sovietų agentų galvosukis glūdi tame kad tų kraštų žmonės, drauge ir pabėgėliai, yra prieš tų kraštų sovietų okupaciją, jie nori matyti savo kraštus laisvais ir nepriklausomais, kas neatitinka so-

vietai imperialistiniams užsiužimams.

Sovietų Rusijos imperializmas yra nepasotinamas! Šiai valstybei neužtenka turimų savo milžiniškų, neišnaudotų gamterdvių, jie smurtu ir klasta, o kur reikia ir brutalia jėga, veržiasi į Vakarus. Tą savo veržimąsi jie rengia pa-

saulio masto idėjomis — komunizmu, kuris yra gražus, vihojantis žaislelis naiviems Europiečiams, gi Sovietų rankose yra ne kas kitas kaip Panslavizmo ir imperializmo įrankis.

LIETUVIŲ SVIETIMO BUKLĖ KARO METU IR PO KARO

(Patyrimai iš pabėgėlių)

Karo metai Lietuvoje

Pastaras karas sunkiai palietė visą mūsų švietimo darbą. Bolševikai 1940 metais užėmė Lietuvą, sudarė planą ir bandė Lietuvos mokyklą pertemp-

ti ant Rusiško korpalo: vietoje penkerių metų pradžios mokslo ir septynerių metų gimnazijos, nustatė "desiatilietką", tai yra, per 10 metų turėjo būti išėita pradžios mokykla ir baigta gimnazija.

Dėstomieji Lietuvos mokyklose dalykai taip pat nuvertinti kaip "buržuazinis išmisas" ir jaunimo mulkinimas". Visame gimnazijos kurse svarbiausias dalykas tai Sovietų konstitucija ir komunistų partijos istorija. Tokiu būdu, visa Lietuvos mokyklų sistema, kuri buvo sukurta per nepriklausomo gyvenimo laikotarpį, per vienerius bolševikinius metus buvo sunkiai pažeista. Daug mokytojų susodinta į kalėjimus, dar daugiau išvežta į Sibirą.

Vokiečiai, okupavę Lietuvą 1941 metais, pasiskelbė Lietuvos išlaisvintojais, ir tiesa, į mūsų švietimo darbą pradžioje beveik nesikišo. Lietuvos švietimo Valdyba ir mokytojai tuojau ėmėsi taisyti kas per bolševikmetį buvo sugriauta. Atstatytą programą ir vadovėliai. Visos Lietuviškos visuomenės buvo ypatingas dėmesys nukreiptas į mokyklas.

Ypatinga reakcija prieš okupantus nazius kilo tautinio patriotinio nusiteikimo forma Lietuvių moksleivijoje ir studentijoje. Vokiečiai 1942-43 metų gale ėmė nerintis, ėmė nesitenkinti tik skudurų ir kaulų rinkimo rezultatais, bet reikalauti kad aukštesniųjų klasių gimnazistai, mokytojų seminarijų auklėtiniai ir ypatingai aukštųjų mokyklų studentai stotų aktyviau kovon, stotų į SS dalinius. Tas jiems nepavyko. Savanorių nesirado. Prsidėjo areštai, mūsų intelektualų, profesorių, visuomenininkų trėmimas į koncentracijos stovyklas. Mokytojų seminarijos, pedagoginis institutas, universitetai buvo uždaryti. Tas uždarymas įvyko ne kuria ramia oficiale forma — gestapininkai apsupo universiteto pastatus ir įsibrovė į vidų daužė šautuvų buožėmis iškabos, langus, laboratorijų stiklinius indus, ir tt. Tai buvo kerštas Lietuvių tautai.

Pradinėse mokyklose taip pat darbas buvo nuolatos trukdomas, nes mokytojai turėjo dažnai bykdyti visokius rekvizicinius surašymus, truko mokykloms kuro, truko vadovėlių ir rašomos medžiagos; mokyklų bustynės buvo užimdinėjamos kariuomenės reikalamis.

Vilniaus krašte šios sąlygos buvo dar sunkesnės, nes ten mokytojai turėjo slapstyti ir nuo gestapininkų ir nuo bolševikinių partizanų. Nuolat slautė šiltinė, mokyklos buvo uždarytos.

Išėjo iš Nelaisvės

Sgt. Isving Strobing, Brooklyn, N. Y., buvo Corregidoro radio pranešėjas ir jis paskelbė paskutinį pranešimą kai Japonai juos supo ir paskiau paėmė nelaisvėn. Jų vadās ten buvo Gen. Wainwright. Dabar ir generolas ir šis karys grįžo į Ameriką.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

The People's Bank on Public Square

1944-45 mokslo metai mums praėjo visai veltui. Nei pradžios mokyklų, nei gimnazijų nei aukštųjų mokyklų neturėjome. Visi dirbam vergų darbą fabrikuose, pas ukininkus arba kalėjimuose.

(Bus daugiau)

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliiepi į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

arba
Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

Gečaitis (Gedsaitis), Jonas, gyvenęs Chicagoje.

Kinkas, Antanas, sunus Juozo, kilęs iš Kudirkos Naumiesčio ir gyvenęs Ansonia, Conn.

Kirklauskienė-Dargytė, Ona, atvykusi 1907 m. pas brolių Kun, Dargį.

Kudirka, sunus Jono, kilęs iš Budos k., Jankų visc., šakių ap.

Kutra, Petras, anksčiau gyvenęs 1012 So. Main Street, Rockford, Ill.

Miliauskas, Juozas, kilęs iš Gižų k., Vilkaviškio ap.

Morkunas, Jonas, gyvenęs E. Pittsburgh, Franklin St.

Morkunas, Aleksandras, sunus Bernardo, kilęs iš Lapainės k., Kruonio v., Trakų ap., ir gyvenęs Pittsburgh.

Nagine, Aleksas, kilęs iš Andriūnų k., Kruonio v., Trakų ap.

Pakut, Jonas ir Bronė Kasparavičūtė, ir jų vaikai Balys, Bronė ir Apolonijs.

Petrauskienė, Ona, Amerikoje žinoma kaip Anna Pittin, gyvenusi netoli Čikagos.

Pučkorienė, Felicija, apie 1935 metus gyvenusi netoli Kensington.

Purvinskai, Stasys ir Antanas, kurių vienas lankėsi Lietuvoje 1925 m. ir kitas 1931 metais. Spėjama kad gyvena Čikagoje ar apylinkėse.

Rimavičiūtės, Birutė ir Teresė kilusios iš Gižų k., Vilkaviškio a.

Sertvytis, kilęs iš Gardamo parapijos, Naumiesčio v., Tau-ragės ap.

Sitkauskienė-Dargytė, Viktorija, gimusi apie 1890 m. ir 1906 metais atvykusi į Wilkes-Barre, Pa. pas brolių Kun, Dargį.

Skaisčiai, Juozas ir Kazys, kilę iš Stuburų k., Nabalninkų v., Biržų ap.

Skirnickas ir Skirnickaitė, kilę iš Gegužinės k., Pumpėnų v.

Lietuvai Vaduoti Sajunga Leidžia Amerikos Lietuviams

Didelę Lietuviių kalboje Knygą

APIE

Bolševikų ir Nazių Teroristines OKUPACIJAS LIETUVOS

Knyga paveiksluota, apie 350 pusl. didumo

ISITĖMYKIT KAD ŠI SVARBŲ VEIKALĄ PARAŠĖ

Lietuvos Tremtiniai-Pabėgėliai

NUOSTABUS SKAITYMAS — TEISYBĖ PAČIA ME SAVO NUOGUME -- PILIKI FAKTAI, KARTI TEISYBĖ

* * *

* * *

* * *



Aukotojų, Prenumeratorių ir Rėmėjų Vardai Tilps Knygoje

Ši istorinė knyga leidžiama prenumeratos ir aukų keliu, taigi visuomenė prašoma prisidėti prie jos išleidimo parėmimo. Kviečiami visi knygų mėgėjai, veikėjai, profesionalai, draugijos, kuopos siųsti savo prenumeratas ir aukas. Visų kurie prisidės su kokia nors auka, vardai bus įspaudyti pačioje knygoje (ne priede, bet tiesiog knygoje), atminčiai visų jūsų kurie dirbat už Lietuvos laisvę šiuo visu laikotarpiu. Stambesni aukotojai gaus daugiau negu vieną knygą, ir galės jas padovanoti savo artimiesiems draugams, giminėms ir kaimynams, kad visi galėtų apsipazinti su tuo baisiuoju penkių metų Lietuvos laikotarpiu.

Aukas ir užsakymus siųskit, įdėję pinigus ir aiškiai įrašę savo pilną vardą, adresą ir kiek pinigų siunčiat:

LVS. CENTRAS

6820 Superior Avenue

Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

PIRMUTINIS LAIMĖJIMAS

Vilties kibirkštėlė

LONDONO konferencijos iširimas yra pirmas apčiuopiamas principo laimėjimas nuo šio karo pradžios. Atsisakydamos legalizuoti bolševikų siautėjimą Balkanuose, kurs daugeliu atvejų yra labai panašus jų siautėjimui Baltijos kraštuose, Amerika ir Anglija pirmą kartą oficialiai ir viešai pasmerkė bolševikų grobiamąją politiką. Aišku, šis pirmas tiesus didžiųjų sąjungininkių žingsnis po tiekios vingių, nusileidimų ir išsukinėjimų dar neišsprendžia problemos, bet vis dėlto jis teikia vilties kibirkštėlę visoms toms tautoms kurioms iki šiol vietoje žadėtų laisvės buvo varu primestas bolševikų jungas. Sykiu jis yra pakartotinis įrodymas kad vien Vokiečių ir Japonų nugalėjimas dar negali pasauliui laiduoti taikos. Tuo būdu pirmą kartą nuo karo pradžios išskyla ryškus konfliktas tarp Amerikos-Anglijos kuriamos jėgos ir bolševikų naikinamųjų pastangų.

Bolševikai lengvai neatsisakys nuo savo laimėjimų

Tas konfliktas tuo tarpu tėra žodinis, ir ar artimoje ateityje jis virs kitoku, nežinia. Kiekvienam, betgi, kurs iš pagrindų yra susipažinęs su bolševikų siekimais, yra aišku kad jie nei žingsnio atgal nesitrauks ir kad žodinė kova su jais neduos jokių rezultatų. Visuotinis sunaikinimas Europoje ir Maskvos militarinė ekspansija Europoje ir Azijoje pasaulinės revoliucijos siekėjams sudaro per daug viliojančią padėtį kad jie sutiktų nuo jos be kovos atsisakyti.

Iš kitos pusės, bolševikų įsiskverbimas į Amerikos viešąjį gyvenimą šiandien yra toks didelis kad jis duoda tam tikro pagrindo Kremliaus kalkuliuoti kad Amerika nesirys imtis prieš Sovietų Sąjungą militarinės akcijos. Tat bent šiandien neatrodo kad bolševikai, suardę Londono konferenciją, skubėtų padaryti reikalaujamų nuolaidų ir tuo pašalintų susidariusią krizę. Priešingai, kaip ištikimi Markso tarnai, dabartinę Londono krizę jie stengiasi papildyti kitomis, mažesnėmis, krizėmis. Kinijoje, nežinurint neva susitarimo su Čiang-Kai-Seku, komunistai provokuoja neramumus, lygiai kaip Indo-Kinijos, Tailando ir Holandų Indijos čia buvusių sukilimai didžia dalimi yra komunistų darbas. Jei gerai patyrinėjume tai gal atrastume kad dabar šioje šalyje siaučiančių streikų priežastis irgi glūdi Maskvoje.

Komunistai — valdžios darbų trukdytojai

Mat, yra sena komunistų taktika visokiomis priemonėmis sunkinti valdžios funkcionavimą. Jie išeina viešumon kaip keno nors teisių gynėjai, tačiau tikrasis jų tikslas yra ne keno nors teisės apginti, o išprovokuoti neramumas ir, naudojantis bendru nepasitenkinimu, pasigrobtį sau valdžią. Tat jei, sakysim, bolševikai sukurto čia buvius prieš, kaip jie skelbia, imperialistinius Holandų ar Prancūzų siekimus, ir eina su vietos gyventojais išvieno ar net joms vadovauja, tai šita jie daro ne tikslu čia buvusiems laisvę gražinti, bet tikslu, Holandų ar Prancūzų administraciją nuvertus, įsteigti komunistinę diktatūrą.

Amerikoje komunistai bei jų diriguojami junginiai a la Hillmano P.A.C., C.I.O. ir kitos iš paviršiaus nekalios organizacijos yra garsūs negrų teisių gynėjai bei užtarėjai. Tačiau jų tikslas yra ne tiek aukštesnį gyvenimo standartą negrams iškovoti, kiek jų neapykantą prieš baltuosius paskatinti. Kitaip sakant, jie siekia pasinaudoti negrais kaip įrankiu neramumams išsaugoti ir eventualiai kaip pagelbininkais dabartinei santvarkai panaikinti bei keliui į komunistinę proletariato diktatūrą praskirti.

Ligšiolinis komunistų taktikos sekmingumas

ŠITOKIA komunistų taktika įvairiose šalyse iki šiol jiems yra davus didelių laimėjimų. Ne ta prasme kad jiems būtų pasisekę kur nors už Rusijos ribų įgyvendinti kitą komunistinę diktatūrą, bet ta prasme kad jiems pasisekė demoralizuoti tokią valstybę kaip Prancūzija ir išsaugoti pilietinį karą Ispanijoje, bei nutiesti komunistinių agentų tinklą per visą pasaulį.

Ir vienu ir kitu atveju jie skelbėsi esą demokratijos ir darbo žmonių gynėjai, bet tikrovėje teturėjo vieną visą patį tikslą — komunistinės diktatūros įgyvendinimą. Prancūzijoje per socialistų vadovaujamą "front populaire" jie pasiekė to kad valstybė buvo visai neparuosta karui (karas, mat, tėra priemonė imperialistiniams siekimams įgyvendinti), o Ispanijoje, užvaldę socialistus, demokratijos titulu išžudė ir mirtinai nukankino daugybę žmonių. Sumanios propagandos dėka jie net sudarė išpuolį kad pastaruoju atveju, t. y. Ispanijoje, komunistai kovojo už demokratiją.

Jei žvilgtelėti į netolimą ateitį tai Graikijos įvykiai, kur komunistai irgi skelbėsi kovoja už demokratiją ir prieš Anglų imperializmą, yra naujausias įrodymas kad bolševikų taktika visur ir visuomet yra nekintamai ta pati.

Nežiūrint tų faktų, šiandien Amerikoje mes atrastume tukstančius žmonių kurie, nebūdami bolševikai, nei bolševikų agentai, tiki kad Sovietų Sąjungoje žydi demokratija.

Tikrasis komunizmo veidas

Šitokia dalykų padėtis neišvengiamai nuvestų į tragediją jei paskutinių metų dažni Amerikos politikos, pramonės ir socialinės sferos vadų kontaktai su Kremliaus komunistais nebūtų davę progos kad ir per uždaną pamatyti tikrąjį bolševizmo veidą, o paskutinių metų bolševikų laikysena Europoje ir Azijoje nebūtų demas-

Amerikonai Susimaišė Išgirdę Byrnes Kalbą

Amerikos spauda karo metu, iki Prez. Roosevelt buvo gyvas ir vedė derybas su Stalinu, darė kaltinimus kad Roosevelt slepia visą sutarčių eigą.

Dabar staiga, po nutrukusios Londono konferencijos Sekretorius Byrnes patiekia ilgą raportą, kuriame iškėlė daug paslapčių iš bolševikų diplomatijos; ta kalba girdėta tik per radio, o mažai kuris laikraštis jo kalbą perspausdino: pasitenkino tik mažais komentarais.

Nors ta Byrnes kalba veik nustato naują Amerikos ir Anglijos tarptautinės politikos kryptį, kuri pasirodė griežtai anti-sovietiška, Amerikos spauda, iki šiol jau įpratinta garbinti bolševikus ir Rusiją, pati susilaikė nuo paskelbimo pilno raportu kuris iškelia Sovietų grobuonišką ir vienpusišką politiką.

Tą politiką Stalinas visada varė tarybose su Rooseveltu ir Churchill: jie pargryžę stengėsi žmonėms akis muiltinti tikrindami kad viskas eina "švelniai, draugiškai, sutartinai".

Tie gi siekimai šiandien yra tie patys kaip ir 1918 metais, butent: "žudykime tukstančius. Musų priešai tepaspringsta jų pačių kraujuje. Už vieno komunisto galvą jie užmokės daugeliu tukstančių galvų". Rusijoje jie užmokėjo.

Gi kas liečia Europą ir Ameriką, prisiminkime Zinovjevo žodžius: "Mes išnaikinsime kapitalistus ir visus savininkus Rusijoje. Europos ir Amerikos inteligentijos laukia tas pats likimas." Suomii, Estii, Latvių, Lietuvių, Lenkų, Čekų, Rumunų ir daugelio kitų tėvynainių Sibire ir Uralo kalnuose išblaškyti kaulai liudija kad Zinovjevo pažadas tęsiasi.

Šių faktų akivaizdoje mums darosi gerai suprantamas ir Valstybės Sekretoriaus Byrnes, grįžusio iš Londono, pareiškimas: "Priežastis vertus nutraukti musų darbą nėra techninė ar paviršutinė. Ji sudaro klausimą kurs negali likti neišspręstas..." Aišku, Sekretorius Byrnes neturėjo galvoje Zinovjevo žodžių. Tačiau negalėjimas susitarti galų gale glūdi ne kame kitame kaip tik to žymiojo, vėliau paties Stalino likviduoto, komunisto žodžių prasmėje.

Kovos sūkis

Visi tie faktai rodytė rodo kad musų gyvenamasai metas yra žymiai dramatišgesnis negu daugeliui atrodo. Beveik be galimybės suklysti galime tvirtinti kad dabartinei kartai teks būti liudininke ir dalyve galutinės kovos tarp komunistinės revoliucijos ir laisvės bei individualizmo pagrįstos demokratinės santvarkos. Ir tik akli gali nematyti kad lemiamasis momentas jau nebetoli. Londone pirmą kartą pasakytas "Ne" yra tarytum kovos sūkis. O ryt-poryt gali užvirti ir pati kova. Tat bukime pasirodę sutikti didžiulius įvykius.



TREMTINĖ...

Jau ištyso veidas Smutkelio
Pro seną beržą besižvalgant —
Tenai iš lušnos tos prie kelio,
Argi ateis Ji — varpams skambant.

Daug nunešė vieškelis dulkių,
Praėjo pulkai už pulkų...
O Jos veidelis baltas, smulkus
Nepasirodo iš langų.

Senai suvyto jau vainikai
Smutkelio rube įsegti...
Aplinkui tuščia, niuru, plika,
Žiburiai lušnoj nedegti.

Kai užė beržas, bėrė rasą,
Šakomis grasė į rytus —
Ją durtuvis išvarė basą,
Ir laukia lušna jau metus....

Palangėj daržas išaugino
Rutas, bijūnus, vosilkas...
Bet nieks vainikų jau nepina,
Tik rutos moja — jos rankas.

Smutkelis ilgėsyj pražilo,
Nubliko spalvos Jo rube...
O ten rauda eina nuo šilo —
Kad Ji kalėjimų grabe....

Marija Aukštaitė.

Dabar vienas žmogus dryso viešai pasakyti kaip tikrai bolševikai elgiasi, ir spauda, patikaudama Rusijai, pabijojo Byrnes kalbą ištaisai spausdinti.

PATAISA

Pereitame numeryje, straipsnyje "Dirvai Rašo Įžymus Žurnalistai", įsiskverbė tipografiška klaida. Buvo praleista viena eilutė kuri sugadino sakinį. Turėjo būti:

"Prie eilės žymių žurnalistų pabėgėlių rašančių Dirvai dar šiame numeryje dasidėjo vienas žinomas rašytojas, Stepas Vyktintas, kuris dar prieš karą parašė knygą apie Kun. Tuma-Vaižgantą."

JUBILEJINIS NUMERIS

Vytis, katalikiško jaunimo organas, Rugsėjo mėn. išleido savo jubilėjinį numerį. Vytis pradėjo eiti 1915 metais. Tas žurnalas dabar talpina Lietuviškus ir Angliškus straipsnius.

Vytis iki šiol turėjo 13 redaktorių. Pirmutinis buvo Dr. Al. Rackus, dabartinis redaktorius yra Ed. J. Kubaitis.

•ROMENAI senovėje tikėjo kad Gegužės mėnesį apsivesti buvo nelaiminga. Gegužės mėnuo buvo trečias, nes jų Nauji Metai prasidėdavo Kovo mėn.

•TRAFIKO nelaimėse pėsčiųjų užmušimai vis užima pirmą vietą šioje šalyje.

Lietuvos Arkivyskupas Metropolitas Šveicarijoje

Jo Ekscelencija Lietuvos Arkivyskupas Metropolitas Juozapas Skvireckas, vykdamas į Romą, buvo kelioms savaitėms sustojęs Šveicarijoje. Ganytojas aplankė tautiečius-pabėgėlius ir suteikė jiems savo palaiminimą. Jis atvyko Šveicarijono iš Tirolio (Austrijos), kur apsigyveno po pasitraukimo iš Vienos.

Specialiai Dirvai iš Šveicarijos.

SVECIŲ BELAUKIANT

Tarp Lietuvių pabėgėlių Yverdone žaibo greitumu pasisklido žinia kad Ganytojas rengiasi aplankyti jų židinį. Visi židinio gyventojai džiaugsmingai ėmė ruošais sutikti aukštąjį Svečią. Kai šeštadienį po pietų, Rugsėjo 22, atvažiavau į Yverdoną, patekau į patį pasirošimų įkarštį. Vieni pynė vainikus, antri puosė salę, tretie dirbo kitokius paruošiamuosius darbus.

Sekmadienis, Rugsėjo 23, buvo nepaprasta šventė visiems tremtinėms čionai. Tuoju po 8 val. ryto tautiečiai ėmė rinktis Yverdono bažnyčios šventoriuje ir nekantraudami laukė mylimo Ganytojo, kurio tėviška ranka ne vieną šios dienos tremtinį yra laiminus dar po žydriu Lietuvos dangum.

Šiandien ir pats Lietuvos Bažnyčios Galva yra tremtinys, kaip ir tukstančiai kitų Lietuvių tautos sūnų ir dukterų. Ganytojas buvo priverstas palikti Lietuvą ir eiti tremtiniais skirtais keliais. Tę keliai atvedė Jo Ekscelenciją prie Neuchatel ežero krantų, kur jo laukė suvis šimtas tautiečių, irgi laikinai nustosiusių gimtojo krašto.

Ganytojui įžengus į bažnyčią, židinio klebonas Kun. Dr. B. perskaitė aktą, kuriame sužymėti svarbesnieji tenykščių Lietuvių gyvenimo bruožai. Po jo į tautiečius prabilo Jo Ekscelencija.

"Aukščiausiasis yra paskyręs Lietuvai ir Lietuvii Tautai sunkų bandymą, kad pasidarytume dar geresni". Turime pasirodyti verti tos geresnės ateities kuri musų laukia.

SUTVIRTINANTI KALBA IR PALAIMINIMAS

Ganytojas paminėjo kad jam per paskutiniuosius ištrėmimo metus teko lankytis įvairiuose Lietuvių pabėgėlių gyvenamųjų vietovių dievnamuose. Yverdono betgi bus paskutinis apsilankymas prieš pasiekiant Romą, kur Jo Ekscelencija galės papasakoti apie Lietuvii tautos vargus ir jai daromas skriaudas šventajam Tėvui ir prašyti musų tautai apaštališko palaiminimo.

Ganytojo paguodos ir sutvirtinimo žodžiai susilėjo su giesmės "Pulkim ant kelių" melodija, kuri tą patį sekmdienį neabejojamai skambėjo visur kur tik gyvena Lietuviai. Židinio choras melodingai sugiedojo per Jo Ekscelencijos laikytas misias kelias giesmes, o Lietuvos Bažnyčios Galva suteikė pamaldų dalyviams ganytojišką palaiminimą.

Po pamaldų Arkivyskupas Metropolitas nuvyko į šventadieniškai pasipuošusį židinį,

dieniškai pasipuošusį židinį, kur surado suklaupiusių gyventojus. Židinio vedėja p-lė O. Tschamper pasveikino Svečią ir įteikė jam puokštę gėlių. Ganytojas ypač ilgai šnekučiavosi su jauniausiais židinio gyventojais — vaikučiais.

Po pusryčių Jo Ekscelencija dalyvavo iškilmingame akte, surengtame skoningai išpuoštoje židinio salėje. Choro dalyviai niuansuotais ir kartu skardžiais balsais sudainavo kelias nuotaikingas dainas, o židinio komiteto pirmininkas Kun. Dr. B. kreipėsi į garbingąjį Svečią pasveikinimo kalba, prašydamas Jo Ekscelencijos savo galinga malda paremti pabėgėlių troškimus.

RAGINA TIKĖTI LIETUVOS ATKURIMĄ

Tada į pabėgėlius tėviškai prabilo Arkivyskupas Metropolitas. "Lietuvių Tauta nuo amžių laiko didžioje pagarboje tris dalykus: kalbą, tėvynę ir tikėjimą. Šie trys elementai yra būtini kiekvienam Lietuvii, jie visi yra vienodai brangintini". Ganytojas ragino visus atbėgėlius laikytis vieningai, nepakriksti, nesivadovauti savanaukiškais tikslais, nesipelninti artimojo nelaimių sąskaiton, o kelrode žvaigždę pasirinkti artimojo meilę. Ganytojas sužadintu balsu dėkojo židinio gyventojams, o ypač choro dalyviams už Lietuviiškos atmosferos sukūrimą. Jau nimas turėtų pasinaudoti šiuo bandymų laiką naujomis mokslo žinioms įgyti, kurias galės pritaikinti kai vėl sugrįš laisvą Tėvynę!

Ganytojo žodžiai suteikė pabėgėliams naują tiek religinį, tiek tautinį sutvirtinimą ir padarino juos pakelti pasitaikančius gyvenimo sunkumus. Be choro gražiai sudainuotų dainų nuotaiką dar kėlė židinio gyventojų K. R. parašytas ir momentą atitikęs eilėraštis.

Atėjo pietų laikas. Jo Ekscelencija pietavo kartu su kitais pabėgėliais bendroje salėje. Greit reikėjo, deja, skubėti išvykti, nes Ganytojas buvo pasiryžęs aplankyti bei paguosti taip pat tuos tautiečius kurie atlieka darbo prievolę Cossonay ir Mollendruz.

MISIJA PAS POPIEŽIŲ

Kartu su Arkivyskupu Metropolitu pabėgėlius lankė Kauno Arkivyskupijos Generalvikaras prelatas Prof. Dr. K. Šaulys, Tarpidiecinės Kunigų Seminarijos Rektorius Kun. Prof. Dr. P. Petraitis ir Arkivyskupo sekretorius Kun. M. Čivas.

Aukštasis Svečias Berne apsigyveno Schweizerhof viešbu-

tyje. Arkivyskupas išbuvo Šveicarijos sostinėje penkias dienas ir aplankė Apaštališkojo Sosto Nuncių Berne. Pabuvęs kelias dienas viename Thurgau kantono kurorte, Jo Ekscelencija sustojo iki išvykimo Italijon Einsiedeln, kur gyveno garsiaame Benediktinų vienuolyne. Iš ten Lietuvos Bažnyčios Galva iškeliavo Romon, kur bus priimtas Katalikų Bažnyčios Galvos Arkivyskupas turės progą nupasakoti šventajam Tėvui Lietuvos bažnytinę padėtį, ir paremti Lietuvos bylą del laisvės.

Atlikęs šią misiją, Jo Ekscelencija per Šveicariją grįš į Tirolį, kur vėl apsigyvens Zams miestelyje, vienuolyne.

Kartu su Arkivyskupu į Romą vyksta Kun. Prof. D. P. Petraitis ir Kun. M. Čivas, tuo tarpu kai Prel. Prof. Dr. K. Šaulys kurį laiką dar pasiliks Šveicarijoje. Kun. M. Čivas tikisi, galėsias pasilikti Romoje studijų tikslais.

Jo Ekscelencija pernai, Liepos mėnesį, okupantų buvo prievestas išvažiuoti iš Lietuvos. Iki šio pavasario Askivyskupas Metropolitas gyveno Austrijos sostinėje Viennoje, o vėliau pasitraukė į Tirolį. Nepaisydamas savo amžiaus, Ekscelencija sveikatos bukle nemusiskundžia.

Vokietijoje iš vyskupų dar gyvena Kauno yskupas sufraganas V. Brizgys ir Vilkaviskio vyskupas sufraganas P. dolskis.

Dr. A. G.

ALT ATMETĖ BENDROS AKCIJOS PASIULYMĄ

I Amerikos Lietuvii Misijos Rugsėjo 25, Amerikos Lietuvii Tarybai pasiūsta bendros akcijos pasiūlymą ALT Spalių 5 suteiktą neigiamą atsakymą. ALT sekretorius p. Grigaitis to atsakymo nuorašą atsuntė Dirvos redaktoriui, prašydamas jį patalpinti Dirvoje.

Kadangi betgi ALT atsakymas sudaro ištisą referatą — yra maždaug dešimts kartų ilgesnis už Rugs. 28 Dirvoje tilpusį ALM pasiūlymą, Dirvos redakcija neranda galimu jo išstai patalpinti. Dirvos redaktorius raštu kreipėsi į ALT sekretorių p. Grigaitį ir pasiūlė ALT atsakymą atitinkamai sutrumpinti bei praleisti savo atsakyme pasireiškusius nukrypimus nuo temos. Jei šis pagėdavimas bus patenkintas, Dirvos redaktorius užtikrina ALT sekretorių kad ALT atsakymo patalpinimui Dirvoje kliūčių nebus.

PAREMKITE LIETUVOS ŽURNALISTUS KURIE APRASO JUMS APIE LIETUVIŲ SKA UDŽIUS PERGYVENIMUS

Lietuvos Karo Pabėgėlių Dirvos Bendradarbių AUKŲ KUPONAS

DIRVOS REDAKCIJAI

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio.

Prijausdamas jūsų sumanymui paremti Karo Pabėgėlių bendradarbius-rašytojus, šiuomi siunčiu savo auką \$.....

Su pagarba

Vardas ir Pavardė.....

Adresas.....

Miestas..... Valst.....

Siunčiant savo auką parėmimui Dirvai rašančiųjų pabėgėlių žurnalistų, naudokit šį kuponą ir išpildę, įrašę savo auką, savo pilną adresą, pasiųskit Dirvos Redakcijai,

6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio



Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

NELAISVĖJE

PER ŽUTBUTINĘ KOVĄ Į LAISVĘ

Tyčia didinan: mūsų kariuomenės skaičių

Gimiau 1888 m. Lapkričio mėn. Stetiškių kaime Panevėžio ap. ir val.

Į Lietuvą iš Rusų kariuomenės grįžau 1918 m. Birželio mėn. 16d. Visą vasarą dirbau savo ūkyje. Su broliu Kaziu dalyvaudavom Panevėžyje susirinkimuose, kur buvo aiškinama reikala atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Prisiklausęs patriotiškų kalbų, 1919 m. Sausio mėn. 7 dieną stojau į savanorius Ramygaloje.

Vieną kartą, grįžęs iš Panevėžio brolis Kazys susijaudinęs papasakojo kad jam reikią bėgti iš Ramevėžio, nes jį gaudė bolševikai.

— Vos spėjau pasprukti iš jų nagų, — sakė brolis. — Eik, pranešk visam kaimo jaunimui kad susirinkty pasitarimui. Gal kas iš jų norės stoti savanoriais į Lietuvos kariuomenę, kuri organizuojasi Ramygaloje.

Aš ir sukviečiau visą jaunimą.

— Gana mums namie buti, — tarė į susirinkusius brolius. — Turime bėgti iš Panevėžio, nes greit Panevėžys bus pilnas bolševikų. Vienas kito neįsduokime, o dabar kinkyk arklus, ir važiuosime į Ramygalą, — galų gale kreipėsi į mane.

Aš, bematant, pakinkau arklį. Atsirado dar du jo draugai iš Panevėžio. Keturiese sėdome į roges ir išvažiuome į Ramygalą. Mums išvažiuavus iš kaimo, pasivijo dar viena pastotė su keturiais vyrais, ir visi apie pirmą valandą nakties atvykome į Ramygalą. Čia jau radome apie kokį dešimt vyrų pirmųjų savanorių: brolius Balčius, Kačikūną, Kriaučiūną, Nakrošį, Miknį ir kitus, kurių aš nepažinojau. Pasėres arklį maniau tuojau gryžti į namus kad suspėčiau, kol išauš. Bet kilo mintis, ką grįžęs pasakysiu. Ir nutarėm: nujosiu į Kniadiškių kaimą pas Padedinską ir pasakysiu kad Ramygaloje jau yra keturios Lietuvos patrankos, apie 20 kulkosvaizdžių, apie 2000 pėstininkų ir apie 400 raitelių. Visa ši kariuomenė rengiasi žygiuoti į Panevėžį.

Gryžęs pirmučiausia taip pasakiau namie savo verčiančiai motinai. Motina tuoj pasidarė linksmesnė, bet brolis Jonas vis dėlto mane suprato ir, mums trims su tėvu pusryčiaujant, pasakė kad aš taip sakau tyčia, norėdamas pakelti nuotaiką. Aš, nieko į tai neatsakęs, pirmiausia jam kad jis prie svetimų žmonių tik taip kalbėtų, kaip kad aš esu pasakęs.

Nujojęs į Kniadiškius, tą patį papasakojau Padedinskui, o šis man liepė joti į Molainius pas senuką Kirdulį ir jam tą patį papasakoti. Kirdulis prižadėjo eiti iš kaimo į kaimą ir raginti jaunimą stoti Lietuvos kariuomenėn.

Gryžęs iš Molainių, namie randu kelis Stetiškių kaimo vyrus. Jie norėjo užgirsti naujienų iš Ramygalos. Ir jiems papasakojau tą patį ir paraginau ten vykti. Paveikiau juos, ir vakare sutarėm visi važiuoti į savanorius. Su laukę vakaro, brolio Jono vežami, išdumėme į Ramygalą. Man tai jau buvo ketvirta naktis be pailsio.

Renkame ginklus

Ramygaloje iš tikrųjų radome jau nemažą savanorių, kurie mus triukšmingai pasitiko ir pradėjo sveikinti. Tai buvo 1919 m. Sausio mėn. 8 d.

— Jie išsimiegoję atvažiuo, — nutarė senieji savanoriai. — Reikia juos sargybon siųsti.

Ir pasiuntė Panevėžio vieškelį saugoti. Įstovėjęs skirtą sargybą laiką, kartu su kitais buvau pasiųstas Pagirių link į Anciškų dvarą, kuriame ordinarininkai pradėję organizuoti slapta bolševikišką organizaciją. Musų grupei vadovavo Kazys Kubilius.

Dvare priėmė mus labai gražiai ir pavaišino. Kažkokio panačio vadovaujami, nuvykome pas kleboną ginklų parinkti. Atvykę gavome brauninę. Iš jo vykome dar pas kelis, kur taip pat šį tą gavome. Ponaitis atsisveikindamas pažadėjo atvykti į Ramygalą su keturiais poriniais vežimais ir bent šimtu savanorių. Ar jis ištesėjo savo pažadą — negaliu pasakyti. Berods, jis vėliau tarnavo mūsų kariuomenėje karininku. Surinktus ginklus pasiėmė Kazys Kubilius, kuris ir pristatė Panevėžio srities apsaugos būriui.

Gryžę į Ramygalą, radome mūsų kariuomenę pasiruošusią žygiui. Prisiūngėme ir mes. Nužygiavome šėtos link. Žygio metu mūsų eilės gerokai padidėjo.

Susaudome banditą

6 valandą ryto buvome jau šėtoje. Susitajome poilsui. Kai kurie musikių užėjo į arbatinę susišildyti, o kiti vaikštinėjo gatvėmis. Atsirado du kažkokie tipai, kurie taip pat sumanė įstoti į mūsų eiles savanoriais. Tačiau kai kurių musikių buvo pažinti, esą geri banditai; sumanė juos suimti. Tuo metu pro miestelio rinką žovėda prajojo du nežinomi raiteliai. Musikiškai norėjo juos sulaukyti, bet šie nepasidavė, paspruko. Keletas iš mūsų paleido šūvius, o tuo metu kaip tik buvo tardomi suimtieji banditai. Pasigirdus šūviams, iš burtinės išbėgo Stasys Balčas pažiūrėti, kas dedasi ir, grįžęs atgal, sušuko kad bolševikai mus supa.

Ir iš tikrųjų, viener bei kitur aidėjo šūviai. Atrodė tartum tikras mušis butų prasi-dėjęs. Pasigirdo komanda: "gulk". Sugulėme. Vienas banditas, pasinaudodamas panika, norėjo pasprukti, bet buvo revolveriu per veidą persautas.

Kai visas paaiškėjo ir nurimo, visas mūsų būrys su sumtaisiais iš šėtos išvyko. Apstojome, rodos, Kaplių kaime, apie šėtetą kilometrų nuo šėtos. Man buvo šėta naktis be tikro miego, bet apie tai nebuvo laiko galvoti, nes buvo svarbesnių dalykų.

Galutinai išaiškinus kad mūsų suimtieji iš tikrųjų yra dideli plėšikai ir žmogžudiai, vienas iš jų, butent, sveikasis buvo prie Kaplių kaimo susaudytas.

Bolševikai važiuoja, šienų prisidengė

Atvykę į Kėdainius, jau radome policiją, gražias kareivines ir arkides ir mes pasijuto-me esą tikri kareiviai. Vis dėlto, atėjus nakčiai, mes negalėjome ramiai pasilsėti, nes reikėjo patruliuoti mieste. Kariuomenė tuomet susidėjo iš įvairių žmonių. Buvo nepratusių prie vargo jaunuolių, ypač Panevėžio gimnazistų, kurie išvargę krisdavo kareivinėse ant cemento grindų kad juos sunku buvo ir prižadinti. Mes, vyresnieji, labai įpratę kėsti badą, šaltį, skurdą ir vargą, daug iškentėję Didžiąjame kare, kas dvi valandas patruliuavom ir už save, ir už tuos jaunuolius, ir apie poilsį negalvodavome.

Vasario mėn. 7 dieną aš buvau paskirtas pakeisti Kalupių kaimo užtvorę stovintį žvalgą. Nujojęs į ten, radau 12 kareivių. Po kokio pusvalandžio mes sulaukėme bolševikų šnipų ir pasiuntėme į Kėdainius.

Pusvalandžiui praėjus, atbėgęs vienas sargybinis pranešė kad keturi bolševikai perėjo skersai vieškelio, apie pusę kilometro atstumo nuo mūsų. Aš, nujausdamas, kas gali būti, nusprendiau ta kryptimi keturis kareivius ir įsčiau nesirodyti, kol jie visi arti prijos. Tik visi arti juos prisileidus, atidengti ugnį. Kitus pasiūnčiau ant kity miško keliuku, nes Kalupių kaimas yra arti miško. Likusieji pradėjome sekti, ar nepamatysime ko nors. Ir iš tikrųjų, apie vieną kilometrą į pietus nuo kaimo, pamatėme keturias porines pastotes. Žiūrėdamas pro žiuroną negalėjau pažinti kas ten galėtų būti. Visi nutarėme kad iš dvoro važiuoja su mėslu. Bet, pasirodo, rogėse važiuo, šienų prisidengė, bolševikai.

Patenkame bolševikams į nelaisvę

— Bolševikai eina nuo šėtos! — staiga pranešė atbėgęs vienas sargybinis ir, jam vos tai tarus, pasipylė šūviai.

Staiga užklupti mes sumišome ir nežinojome, ką daryti. Šiaip taip susitvarę, pradėjome atsišaudyti ir trauktis į Kėdainius. Bet, nelaimė, mūsų kareiviai turėjo vos po penkis šovinius. O aš turėjau net du pilnus šovinius (apie 120 šovinių). Tad aš vienas šaudžiau į priešą ir grioviais šliaužėme atgal. Smarkiai bešaudant, mano šautuvus užsikimšo, ir aš negalėjau šovinio išmesti. Tada šovinius išdalinu saviems ir raginau šaudyti į bolševikus.

— Tovarščai, nestrieliatė! Ruki v verch! (Draugai, nešaudykite! Rankas aukštynt!) — staiga pasigirdo iš užpakalio bolševikų šauksmai. Ir nors jie įsakė mums nešaudyti, bet patys į mus pyškina. Aš, budamas beginklis, buvau priverstas pakelti rankas. Ir mano draugai, pristigę šovinių, taip pat išklė rankas. Visi penki patekome į nelaisvę.

Vienas bolševikas tuojau man nutraukė diržą su šoviniais. Kiti, mušdami buožėmis, pradėjo mus vyti atgal, nes tuo metu likę užpakalyje mūsų draugai mus išvaduoti, atidengė smarkią ugnį. Bolševikai, pasistatę du kulkosvaizdžius, savo ruožtu taip smarkiai į juos šaudė kad mūsų gelbėtojai nieko negalėjo padaryti.

Dviem mano draugams bolševikai, imdami nelaisvėn, kardais smarkiai buvo sužaloję galvas. Visi buvome kruvini.

— Bėgte! — sušuko bolševikai. Mes, sveiki, bėgome, o sužeistieji, negalėdami bėgti, dar daugiau gavo buožėmis. Ir taip bėgome ligi Aristavo bažnytkaimio. Čia buvome suvaryti

Pravieniškų žudynių Aukos.

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

Štai eilė kitų vardų, Pravieniškose bolševikų nužudytų žmonių, 1941 metais Rusams bėgant iš Lietuvos:

Gudavičius Steponas, Augusto. Gustaitis Jonas, Juozo. Hunka Jonas. Jackeivičius Bronius, Juozo. Jakas Alfonsas, Mato. Jakomas Stasys, Stasio. Jakstas Ipolitas, Antano. Jakštys Tadas, Petro. Jakutauskas Jonas, Onos. Jančauskas Petras, Jurgio. Jančukas Vladas, Andriaus. Jankauskas Antanas, Jono. Jankauskas Matas, Mato. Jankevičius Petras, Juozo. Janušauskas Vytautas, Anupro. Jasinskas Jonas, Liudviko. Jasinskas Steponas, Juozo. Jaskonis Petras, Juozo. Jaskutis Mykolas, Antano. Jefimovas Charitonas, Alekso. Jendzejevskis Zigmantas. Jendzejevskis Steponas. Jerimeikis Jonas, Vosylius. Jėnis Pranas, Jurgio. Juknevičius Jonas, Stasio. Juodeika Viktoras, Antano. Juodsnukis Pranas, Jono. Jurlovas Feodotas, Sergejaus. Justinavičius Jonas, Petro. Juškevičius Petras, Vincio. Juškevičius Leonaradas, Vincio. Kalasuskas Jurgis, Jurgio. Kalesinskas Vitalius, Juozo. Kaleda Juozas, Felikso. Kalinovas Epifanas, Andriejaus. Kapevičius Adomas, Justo. Karalius Voldemaras, Prano. Karašauskas Jonas, Motiejaus.

Karecius Juozas.

Kasparas Stasys, Domo.

Kasputis Juozas, Juozo. Kaškauskas Bronius, Valerijono.

Kašmarek Tadas. Kavalenko Izajus, Timofejaus. Kazlauskas Antanas, Kazio.

Kazlauskas Stasys, Antano.

Kazlauskas Petras.

Kazlauskas Alfonsas, Vlodo.

Kazlauskas Gasperas, Miko.

Kensinskas Eduardas.

Keturakis Juozas, Antano.

Kibickis Jonas, Juozo.

Kyga Vincas, Petro.

Kielius Vincas, Vincio.

Kisieliovas Vosylius, Tafimo.

Kizevičius Jonas.

Kižys Stasys, Vincio.

Koziauskas Bronius, Adomo.

Kleimovas Akiudinas, Eofasto.

Klimas Jonas, Adomo.

Klovas Povilas, Juozo.

Kniukšta Jonas, Igno.

Kochmanas Jonas.

Koizeniauskas Mečys, Vincio.

Kolakovskis Jonas.

Kondratavičius Feliksas, Liudo.

Kondrotas Jonas, Adomo.

Konstantinavičius Vladas, Petro.

Korman Vosylius.

Koreakas Jonas, Vaclovo.

Kozeniauskas Petras, Kajetono.

Kozeniauskas Ferdinandas, Kajetono.

Krapović Kazimieras.

Kravčik Juozas.

Krekin Vosylius.

Krivascenko Kalinas Grigor.

Križinskas Boleslavas, Jono.

Krukauskas Henrikas, Kazio.

Krulinaskas Jonas.

Kubek Edmundas. Kubilius Pranas, Jokubo. Kučinskas Antanas, Igno. Kučinskas Zigmantas. Kuliezius Romualdas, Petro. Kulikauskas Mečys, Floriono. Kulvinskas Bronius, Leonas. Kumetaitis Antanas, Juozo. Kunickas Stasys, Stasio. Kuzma Juozas, Juozo.

Kuznetsov Mikas, Feodorovič.

Kvietkus Antanas, Povilo.

Labanauskas Pranas, Juozo.

Lagutenko Michail, Aleksio.

Lapėnas Juozas, Baltramiejaus.

Laucius Adomas, Adomo.

Laurinavičius Juozas, Juozo.

Labušis Tadas, Vincio.

Legencov Konradas.

Lerkus Julius, Petro.

Liaugenskis Vladas, Antano.

Likas-Linkevičius Maksimas, Liongino.

Lipskis Petras, Stasio.

Liubinas Stasys, Eduardo.

Liubomskis Adomas.

Lintkevičius Jonas, Juozo.

Linkosevičius Adomas, Felikso.

Lukošius Vincas, Eleonoros.

Mackevičius Kazys, Mato.

Malechov Dimitrijus, Nikalojaus.

Malakovskis Vaclovas.

Melchius Petras, Alekso.

Maleckas Balys, Kazio.

Malinovič Vlaslav, Henriko.

Mamaitis Stasys, Karolio.

Marcinkus Antanas, Jono.

Marcinkus Petras, Jono.

Mereckas Teodoras, Keavero.

Markauskas Stasys, Stasio.

Martinėnas Juozas, Antano.

Martinkaitis Jurgis, Alekso.

Masaitis Kazys, Magdės.

Matukonis Kazys, Antano.

Matuzonis Petras, Emilės.

Mažukaitis Vladas, Jono.

Meslinas Aleksas, Jono.

Mickus, Mackevičius Edvardas, Antano.

Miglinas Jonas, Motiejaus. Mikulčiūnas Jonas, Magdės. Mikutis Feliksas, Liudviko. Milešius Aleksas, Jono. Milčarskis Vladas. Milius Adolfas, Prano. Minčiukas Jonas, Jono. Minkevičius Vytautas. Mitkus Antanas, Vincio. Mocka-Mockus Bronius, Andriaus.

Montrimas Aleksas, Kazio.

Morozas Antanas, Antano.

Moševskis Petras, Stepono.

Motiejūnas Juozas, Vytauto.

Murauskas Justinas, Juozo.

Muznikas Feliksas, Florijono.

Nagrodskis Juozas, Julijono.

Narkevičius Viktoras.

Narukaitis Julius, Eduardo.

Navickas Jonas, Jono.

Noreika Jonas, Povilo.

Norkus Pijus, Juozo.

Norkunas Antanas, Antano.

Norvais Juozas, Juozo.

Obelienius Bronius, Juozo.

Pacharevas Nikoforas, Dijaus.

Paleckis Jonas, Juozo.

Palubeckas Simas, Antano.

Palauskas Česlovas, Antano.

Paulikonis Juozas, Antano.

Pavlokas-Pavlickas, Jonas.

Pėčiukaitis Juozas, Simano.

Petraitis Domininkas, Mato.

Petravskis Viktoras.

Petrauskas Mikas, Prano.

Petrauskas Kostas, Juozo.

Petrauskas Stasys, Antano.

Petronis Antanas, Mykolo.

Petrovskis Jurgis.

Pinkauskas Pranas, Liudo.

Piotrovičius Liudas, Prano.

(Bus daugiau)

DABAR laikas užsirašyti dirvą 1946 metams.

JONAS G. POLTER
Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriutojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

FOUNDED 1894
The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Daugiau Laiko Skaitymui - - -

Skaitykit ir Platinkit

DIRVA

KARO METU AR TAIKOJE — DIRVA GERIAUSIAS JUSŲ DRAUGAS

Prenumerata metams vis

\$2

KURIE ATNAUJINS ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

KARUI pasibaigus, Dirva, kaip ir visu karo bėgiu, duodama skaitytojams tik už \$2.00 visam metui. Nors ir dabar dar laikraščio leidimo kaštai yra tie patys kaip buvo karo metu, bet Dirva pasilieka ta pačia kaina kaip buvo — tik \$2.00.

NAUJAI užsirašantieji Dirvą gausit prenumeratą \$2.00, arba kurie išrašysit Dirvą savo draugams, gausit ją už \$2.00. Atnaujindami prenumeratą taip pat gausit Dirvą po senovei už \$2.00. Tik prašome tuoj atnaujinti prenumeratą kai ji baigiasi.

DABAR PATS LAIKAS atnaujinti savo Dirvą kurių pasibaigė, ir dabar geriausias laikas išrašyti Dirvą dovanų, nes kaip matote Dirvoje telpa ir tilps daug įvairių svarbių raštų apie Lietuvą, apie Lietuvos pabėgėlius, ir kitais svarbiais klausimais.

(Idėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit **DIRVĄ**).

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

SKAITYTOJŲ DOVANOS IR PARAMA DIRVAI

Ši visa eilė Dirviečių prisidėjo su savo parama Dirvos palaikymui, prisidėdami prie do virš reguliarių \$2 metinės prenumeratos:

Po \$3.00 prisidant šie:

Mike Kudzius, Cleveland.
Juozas Pečiulis, Cleveland.
F. Mudrauskas, Cleveland.
A. Pielikis, Cleveland.
C. Sanders, iš Hagaman, N.Y.
Juozas Ivanauskas, Philadelphia, Pa.
B. Ivaškevičienė, Montreal, Kanadoj.
Jonas Valukas, Van Dyke, Mich.
S. Ambrasas, Amsterdam, N.Y.
Mrs. K. Chutela, Albion, Pa.
Jonas Veževičius, Scranton, Pa.
D. B. Brazis, Detroit, Mich.
Frank Gribowskas, Imlay City, Mich.
J. Rokas, Akron, Ohio.
Kazys Kraučius, New York.
Ant. Kunsaitis, Waterbury, Ct.
Ant. Tvaranavičius, Philadelphia, Pa.
Mathew Dylis, Utica, N. Y.
Mrs. Albina Draugunas, Baltimore, Md.
George Vasilauskas, New Britain, Conn.
James F. Marks, Detroit, Mich.
Mrs. Victoria Elzberg, Naugatuck, Conn.
P. Vencunas, Coleman, Alta., Kanada.
L. B. Klubas, Steubenville, O.
Petras Steponavičius, Waterbury, Conn.
P. Kazakevičius, Inkerman, Pa.
Frank K. Bartkus, Mullens, W. Va.
J. M. Kudzius, Detroit, Mich.
Katrina Zorskienė, Cleveland.
Joe Ragazinskas, Herrin, Ill.
Charles Baubles, Akron, O.
J. Laurinaitis, Detroit, Mich.
Ambrose Kizis, Detroit, Mich.
Marcela Jokubaitis, Waterbury, Conn.
R. Šiaučius, Greenport, N.Y.
Frank Zilinskas, Amsterdam, N. Y.
Anna Malinauskas, Greenport, N. Y.
Andrew Kulak, Bridgeport, Ct.
John Laukaitis, Cambridge, Mass.

Mrs. Tecla Urnick, Oyster Bay, N. Y.
Jos. Raymond, Branford, Ct.
John Misunas, Gary, Ind.
Edw. Petrauskas, Belleville, N. J.
Charles Bagdon, Shamokin, Pa.
Mrs. K. Litvinas, Kearny, N.J.
Joseph B. Gailius, So. Boston, Mass.
Leokadie Dambrasas, Linden, N. J.
F. Rogers, Pittsburgh, Pa.
Juozas Szuszel, Detroit, Mich.
A. Kozentis, Detroit, Mich.
John F. Baltramaitis, Brooklyn, N. Y.
George Lapinskas, Worcester, Mass.
Jieva Danilienė, Worcester, Mass.
Anton Aitches, Granville, Ill.
Bronius Aleknavičius, Baltimore, Md.
Leon Grabliauskas, New Britain, Conn.
J. Kulunas, Brighton, Mass.
Ona Židanavičiūtė, Amsterdam, N. Y.
Jos. Matulonis, Fleming, N.J.
B. Sukys, East Orwell, Ohio.
J. S. Walukonis, Muskegon, Mich.
K. Demikis, New Britain, Ct.
S. Telksnis, Cleveland.
J. A. Urbonas, Dayton, Ohio.
V. Mačiulis, Cleveland.

Klem. ir Elena Urbšaičiai, Cleveland, dovanuoja \$10 Dirvos parėmimui.
Dr. S. Biežis, Chicago, Ill., mokėjo \$10 už du metus.
Mrs. Laura Kata, Lorain, Ohio mokėjo \$4.
Anne R. Anderson, Cleveland, mokėjo \$5 už du metus.
A. J. Kudzius, Detroit, mokėjo \$4.
Joe Snipas St. Louis, Mo., mokėjo \$2.50.
J. Lincevičius, Cleveland, pridavė \$1 dovanų.
John G. Polter, Cleveland, mokėjo \$5 už metus.
C. Stepanauskas, Detroit, Mich.
J. Mackswith, Londonas, Anglija, \$7.00 už du metus.
S. Bulota, New Phila., Pa. mokėjo \$5 už metus.

DIRVA
Cleveland 3, Ohio

BROOKLYN, N. Y.

MILIJONAS 73 TUKSTAN-
CIAI DOLARIŲ

Netoli jau keturi metai kaip Japonija, Vokietija ir kitos šalys paskelbė Amerikai karą. Tai buvo ilgi, vargingi metai, ne tik kariams, Amerikos visuomenei, bet ir Amerikos Lietuviams.

Antras Pasaulinis Karas buvo laimėtas ne tik ginklais, šoviniais, kareivių gyvybėmis, kurių tarpe yra tukstančiai Lietuvos, palikę išsėdus tolimose šalyse amžinai.

Karą laimėti ir sutrumpinti, sužeistų karių gyvybę išgelbėti, prisidėjo Amerikos visuomenė ir Amerikos Lietuviai. Paraginti Prezidento Roosevelto, Lietuviai smarkiai sukruto ir gausiai pirkto karo bonus, žinodami kad Amerika kariauja už demokratinius idealus, už visų tautų laisvę, jų tarpe ir už Lietuvos laisvę.

Susidarę Lietuvos komitetai pardavė milijonų dolerių vertės karo bonų, jų tarpe ir gerai žinomas Brooklyno Lietuvos visuomenės veikėjas, Lietuvos Radio Draugijos direktorius, ilgametis Lietuvos Vadovų Sąjungos narys, Juozas Ginkus, smarkiai pasidarbavo per tuos karo metus.

Juozas Ginkus vienas pardavė karo bonų už \$1,073,000. Jo darbas įvertino Lietuviai pirkdami per jį karo bonus, įvertino ir Amerika. Baigiantis 6-tai karo paskolai, J. Ginkui buvo suteikta Lt. General laipsnis.

Pasibaigus 7-tai karo paskolai, United States Treasury Department War Finance Committee for New York suteikė Juozui Ginkui Generolo laipsnį, Blue Star Brigade of New York County.

Garbė Amerikos Lietuviams turėti tokį darbštą patriotą.

Veteranas.

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą
tris kartus už \$1.00

Smulkus skelbimai Dirvoje, kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, kambariai, pajiekojimas giminių, talpina ma 50c už vieną kartą, tris kartus už \$1.00. Priduokit gatavai parašytą.

LIETUVIAI PABĖGĖLIAI TROKŠTA SAVOS SPAUDOS

BALF Skelbia Knygų Vajų — Prašo Sudovanoti
Pabėgėliams Lietuviams Knygų

KNYGŲ VAJUS LIETUVIAMS PABĖGĖLIAMS

Nuo senų laikų Lietuvis siekė mokslo, šviesos, kultūros. Knyga jam buvo brangus turas, išminties ir mokslo šaltinis. Lietuvio kaimiečio svajonė buvo savo sūnų ir dukterį išleisti į mokslo, atkelti jam vartus į kultūros lobynus.

Ta Lietuvos žengimą į šviesą skaudžiai suardė ką tik pasibaigęs karas. Ypač sunkioje padėtyje šiuo atžvilgiu yra Lietuvos pabėgėliai Vakarų Europoje. Bet jie rankų nenuleido. Kad jaunieji Lietuviai ne liktų be mokslo, Lietuvos tremtiniai pradėjo organizuoti mokslo įstaigas. Dabar Vokietijoje jie jau turi penkiasdešimt vaikų darželių, šimtą pradžios mokyklų, dešimt gimnazijų, eilę liaudies universitetų ir kitokių švietimo organizacijų.

PABĖGĖLIŲ BALSAS

Mokant vaikus, reikia Lietuvos knygų, vadovėlių. Šią spragą ypač opiai jaučia Lietuvos vadai Vakarų Europoje. Vienas jų rašo laišką į Ameriką: "Vokietijoje yra daug įvairaus jaunimo, yra mažų, pradžios mokyklos amžiaus vaikų. Tai ar negalima būtų jiems padaryti keletą vadovėlių, elementorių ar šiaip chrestomatinių pobūdžio knygelių, kad būtų iš ko juos Lietuvos pamokyti. Tai labai opus ir skaudus reikalas. Reikia visais būdais gelbėti jaunimą ir jis palaikyti."

Šiuo metu vienas iš svarbiųjų darbų yra parupinti tų knygų Lietuvos moksleiviams Vakarų Europoje. Tačiau ir suaugę pasigenda Lietuvos rašto, savos knygos ir laikraščio. Išblaškyti po visus kraštus, dažnai jie savo laiškuose i Amerikos Lietuvius pirmiau paprašo ne duonos ir ne drabužių, bet Lietuvos knygos.

Toki prašymo balsai ateina iš visur kur tik yra Lietuviai: iš Vokietijos, Austrijos, Italijos, Šveicarijos, Prancūzijos, ir švedijos ir Norvegijos ir kitur.

Atskirti nuo savo tėvynės, nuo savo žemės ir sėdybės, nuo savo ir mylimų asmenų, tie žmonės bent knygos lapuose trokšta grįžti prie savo šalies upių, girių, laukų ir žmonių, kaip juos yra apdainavę garsūs

Lietuvos poetai ir pavaizdavę jos pasakotojai.

NAUJA DARBO DIRVA

Tat prieš visus laisvėje esančius Lietuvius iškyla nauja darbo dirva: suteikti knygų Lietuvos Vakarų Europoje — tiek moksleiviams, tiek suaugusiems kad jie turėtų iš ko šviestis, dainas dainuoti, savo tėvų pasakas pasiskaityti ir bent iš knygos lapų tuo tarpu išvysti Lietuvą gražią, skaisčią, garbingą ir sykiu tiek daug iškėntėjusią.

Imkimės darbo, nieko nelaukdami. Niekas kitas už mus jo neatliks; tai kiekvieno Lietuvos uždavinys — nunešti šviesos, Lietuvos knygos mūsų broliams ir seserims, ištrėmimo vargo dalį bevargstantiems.

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, šalia medžiaginio rūpinimosi tremtiniais, ima si šios naujos pareigos ir — skelbia Knygų Vajų Lietuvui Pabėgėliui Reikalui.

Lietuviui pabėgėliui kiekvieną savo knygą bus džiaugsmo ir paguodos šaltinis.

REIKALINGOS KNYGOS

Bet norime pabrėžti, ko pirmoje vietoje reikia: aukokite visus Lietuvos mokyklų vadovėlius, kaip skaitymų knygas, elementorius, priešmokyklinių vaikų paveiksluotas knygeles, gramatikas, matematikos vadovėlius, istorijos, literatūros knygas, Lietuvos klasiškus, kaip Duonelaitį, Daukantą, Valančių, Zemaiteį, Baranauską, Maironį, Pečkauskaitę, Vienuolį, Krėvę ir kitus.

Aukokite pasiskaitymų knygas, apysakas, poezijos, dainų rinkinius, o taip pat ir tikybinių literatūrą. Prie jų pridėkite maldaknyges kad Lietuvis katalikas turėtų iš ko garbinti Dievą savo tėvų kalba.

Jei kas turėtų rimtų žurnalų kaip "Židinys", "Naujosios Romuvos" ir kitų, arba Lietuvos koks Enciklopedijos, — visa tai būtų brangi dovana Lietuviams Vakarų Europoje.

Lietuvių kalba paskutiniiais metais buvo labai išstbulinta. Todėl šių laikų Lietuviams jau netiks knygos rašytos menka, pasenusia kalba: duokite savo broliui gerą knygą, bet ne kaip bevertę brošiūrėlę. Pase-

KARO NUKENTEJUSIŲ ŠELPIMAS



Europos karo nukentėjusių žmonių didžiausias priešas dabar liko alkis, šaltis ir ligos. Sunaikinti namai ir sūdyta transportacija prisideda prie pasunkinimo tų nelaimingų karo nualintų žmonių Europoje, Kinijoje ir Filipinuose. Suteikimui jiems pagalbą, Clevelande nustatyta surinkti \$6,000,000 per Victory Campaign didžiojo War Chest, pradedant Spaliu 15. Šiais pinigais bus išlaikoma

nusi, bevertė knygpalaiškė Lietuvos nepagaus, jo dvasios neatgaivins ir nepakels. Tai gali padaryti tik gera knyga, nors jos paviršius jau būtų ir aprintas. Svarbu gražus, gilus turinys, mintys, o ne apdarai.

IŠGIRSKITE BALSĄ!

Išgirskaite pabėgėlių Lietuvos balsą: duokite jiems knygų. Peržiūrėkite savo skrynią, lentynas ir meskit akį į palęję gal ten yra užmestų gerų raštų. Tegul jie ten nedulkėja ir nedulija, nes jie labai, labai reikalingi tukstančiams Lietuvos. Paskiri asmenys, mokyklos, draugijos, organizacijos, parapijos — visi kaip vienas į šviesos tulką: rinkite knygas, aukokite jas ir kuo greičiau išsiųskite i Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą, kuris jas tuoj pristatys Lietuviams Europoje.

United Lithuanian Relief Warehouse — 101 Grand St. Brooklyn, 11, N. Y.

Visiems Lietuvos knygų aukotojams iš anksto reikiame nuosirdžiausios padėkos žodžių.

BALF VALDYBA
19 W. 44 St. New York 18, N.Y.

•VABALAI ir kirmėlės sudaro du trečdalių maisto prėslių vandenų žuvims ir apie trečdalių paukščiams.

**SVARBUS
PRANEŠIMAS!**

PRADEDANT NUO DABAR:
Musu Biznio Offisas Uzsidarys
nuo PIETU Sestadieniais.

Offiso Valandos

Pirmadienį iki Penktadienio - 8 A. M. iki 5 P. M.
Šeštadienį - nuo 8 A. M. iki Pietų

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S Basement

MERGAIČIŲ POPULIARUS

Pea-Coats

Sis Stylius—
Mėgiamas
Rudenį ir Žiemą!



12.95

Kiekviena mergaitė nori pea jacketo! Jie labai gerai išrodo ir gražūs dėvėti. Šra šilti vilnoniai (70% perdirbtos, 30% ančinės) — reguliario stiliaus — dvieiliu priešakiu su dideliu, apsauginiu kalnieriū su dviem patogiais šoniniais kišenais. Inkaro guzikais. Navy blue, žinoma, mios 12 iki 16.

Hockmeyer "Tweeduroy"

CORDUROY JACKETAI

6.95

Berniukams Hockmeyer "Tweeduroy" corduroy žakietai su pilnu zipperiu priešakyje. Pilnu pamušalu priedinei šilumai. Dideliu kalnieriū, su kapsais ant rankovių ir apačioje. Mios 8 iki 20.

VAIKAMS COAT SETAI

Praktiški, šilti Medžiagų!

Dvieiliu priešakiu švarkai, su pamušalu, pritaikytos zipper blaudos. Mėgiamose spalvose, ir navy blue. Mios 2 iki 4.

Pritaikyti Helmetai 79c.

9.95

Vaikams Sweaters

GRAŽIŲ TWO-TONE PAVYZDŽIŲ

Gražus, priešakyje susegami sweateriai spalvingų dviejų-tonų kombinacijose. Mios 28 iki 36.

1.95

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

LIETUVIŲ ŠELPIMUI TEKS \$9,800

Spalių 15 pradedamas Victory Campaign, War Chest važų Didžiajame Clevelande, tės tik dešimtis dienų, bet jo laikotarpis numatyta sukelti šešių milijonų dolerių sumą.

Symet, kaip ir pernai, iš šių aukų Lietuvių Bendram Fondui teks \$9,800, jeigu pilna kvota bus surinkta.

Symet jau nėra Rusų, Britų ir Danų fondams skiriamų sumų, bet pasilieka dar eilės tautų fondai, kurios nuo karo nukentėjusios: Lenkų, Holandų, Graikų, Belgų, Prancūzų, Jugoslavų, Kinų, Italų, Čekoslovakų ir Lietuvių.

Be to, įneina sumos šelpimui karo nukentėjusių Europos vaikų, iš tos sumos gal teks ir Lietuviams.

Gerieji Lietuviai, duokit savo auką gausiai kada pas jus ateis į namus, į bižnio vietą ar darbe prašys aukoti į Victory War Chest, nes tuomi paremsit savo brolius-seseris, karo nukriaustus.

\$15.00 LIETUVOS VADAVIMUI

Kazys Leimonas, Brothers Cafe savininkas, 1603 E. 79th St., per Aleką Banį paaukojo Lietuvai Vaduoti Sąjungai \$15, parėmimui jos darbui.

K. Leimonas yra buvęs Lietuvoje, jį matė gražiai progresuojančią, ir nori kad ji vėl atgautų savo nepriklausomybę.

VAŽINĖJIMAI

Mūsų žinomas komikas-dainininkas Petras Luiza išvažiuo toliausia negu kas kitas pastaru laiku važinėjo: jo kompanija išsiuntė jį net į Mexico City, Meksiką, specialiu reikalu, kur Petras prabus bent tris mėnesius. Ten jis be savo bižnio reikalų, sako išmokė Meksikoniskai-Ispaniskai dainuoti ir sugrįžęs Clevelandiečiams padainuos.

Jis išsikrdo lėktuvu ir jau randasi savo paskyrimo vietoj. Marcellinas Zitkus savo kompanijos tapo pasijusęs tulum laikui specialiais reikalais į New Jersey valstiją.

Ona Karpinė, Ona Williams ir Helen Weber automobiliu išvažiuo į Boston, Mass., dalyvauti Onos Williams dukters vestuvėse. Jos vėliau aplankys New Yorką.

DEKOJA DETROITIEČIAMS

Elena Urbšaitienė su drauge Mare Mason buvo nuvažiuavusios į Detroitą pasisvečiuoti. Turėjo gerą laiką, ir šiūnai dėkoja Mr. ir Mrs. Chas. Rakauskams, už gražų priėmimą savo puikioje užeigoje. Atsidėkodama p. Urbšaitienė išrašė Rakauskams visiems metams Dirvą. Rakauskų užeiga vadinasi Charlie's Bar, antrašu 1503 Springwells.

Taipgi dėkoja kitiems Lietuviams už draugingumą, kuriuos ten susipažino: pp. Barkauskams, pp. Metrick, pp. Valaičiams, pp. Pranskams.

PAJIEŠKAU savo brolių Vladą Zigmantą, sūnų Jono, gyvena Clevelande. Kreiptis į Dirvos redakciją.

PAJIEŠKAU Antaną, Juoza ir Jona Vaičiūnus, kurie 40-50 metų kaip gyvena Clevelande. Visi Troškunų m. Aš esu Uršulės Vaičiūnaitės - Karkienės sūnus. Jono žmona yra kilus iš Janaukos v., Marijampolės apsk.

Jonas Karka
6829 Superior av. Cleveland, O.

SENATORIUS HUFFMAN
Gub. Lausche paskyrė James W. Huffman, Demokrata, užpildyti Senatoriaus Harold H. Burton vietą, kuris paskirtas Anksčiausiojo Teismo nariu.

NUZUDE SEIMĄ

Tulas Chester Kolladziej, 36 m. amžiaus, 6864 Broadway, nužudė savo žmoną ir du vaikučius. Jie rasta sumušti ir subadyti jų buto virtuvėje.

Kolladziej del nesveiko proto buvo paimtas į ligoninę, bet jo žmona išreikalavo palaiuosuoti jį penkios savaitės atgal.

Lankėsi BALF Pirminkas iš New Yorko

Spalių 4 Clevelande apsilankė BALF pirminkas Kun. Dr. Končius, pasitarti su vietos BALF trijų skyrių valdybomis ir veikėjais. Susirinkimas buvo pas pp. Amšiejus, ant Neff Road. Dalyvavo tautiniai ir katalikų veikėjai ir atsilankė klebonai Kun. Vilkutaitis ir Kun. Angelaitis.

Svečias papasakojo apie fondo veiklą, apie rūpinimąsi Lietuvos pabėgėlių šelpimu ir ko pageidauja iš Clevelandiečių padidimui čia veiklos.

BALF skyrių valdybų narės po pasikalbėjimo patiekė dalyvams užkandžių.

Kadangi Kun. Dr. Končius turėjo skubiai išvažiuoti paspėti į traukinį ir nespėjo su visais atsiveikinti, per p. Amšiejų dėkoja dalyvams už atsilankymą ir svetingumą.

Gryžo Dainininkas Jonas Urbonas

Kelias metus išstarnavęs Dėdei Samui, pagaliau gryžo Clevelandiečių mylimas dainininkas tenoras Jonas Urbonas. Jis buvo atsilankęs Dirvos redakcijoje, papasakoti savo įspūdžius ir paplanuoti apie ateinančius darbus. Galime pranešti kad jau beveik sutarta parengti koncertas, kuriame Jonas pasižadėjo mums dainuoti.

Kariuomenėn patekęs jis netrukus buvo perkeltas Anglijon, tarnavo kareivių linksmimimo dalyje. Kai Amerikiečiai įsiveržė Prancūzijon, paskui ir Vokietijon, jis ir ten dalyvavo prie fronto per didžiausius mušius. Dabar, Vokietijoje buvo suėjęs pabėgėlių Lietuvių, susipažino su eile žymių Lietuvos žmonių, kuriuos likimas išstumdė iš jų tėvynės.

Jono Urbono motina gyvena Škotijoje, taigi jis ją dažnai aplankydavo ir dabar išrupino dokumentus partraukimui jos į Clevelandą. Čia gyvena jos sesuo.

Jonas žada apsigyventi kur apie Chicago.

ISVYKSTA FLORIDON

Andrius Urbšaitis pardavė savo plaukų kirpyklą, kurią ilgus metus laikė "Lietuviškame skvere" ir su žmona išvažiuoja apsigyventi Floridoje.

DEL ILGO ir didelio lietaus sakoma kad šį rudenį Cuyahoga apskrityje kornų sumažės 25 nuos. Ukinkiniai turi mažai pagalbos ir negali nurinkinti derlių net kada pasitaiko pagada.

Salmos sugadino dalį pupų ir nekurių daržovių.

THANKSGIVING LAPK. 22

Gubernatorius Lausche oficialiai paskelbė Padėkos Dieną Lapkričio 22, kaip paskelbta oficialiai iš Washingtono. Tai bus ketvirtas ketvirtadienis, o ne paskutinis, nes šymet Lapkritis turi penkis ketvirtadienius.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—įdėkit į laišką \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus ištisą pusmetį.

FOR RENT

Išsinuomoja 5 kambariai su maudyne, viršuje, dviem suaugusiems asmenims. Neff Rd. ir E. 185th St. apilinkėje. J. Pečiulis IV. 3956
18609 Kewanee Ave.

PARSIDUODA

Geras 2 šeimų namas, 5-5 kambariai, 1185 E. 112 St. Galima tuoj užimti. A-1 stovyje. \$7900. Telef. GL 8055.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: MAin 1773.

MIRIMAI

PRANAS LIUTKUS, 55 metų, nuo 11805 Shadeland avenue, mirė Spalių 10, pašarvotas Dela Jakubs Funeral Home, laidojamas šeštadienį, Spalių 13 d., Kalvarijos kapinėse. Pamaldos 9:30 val. ryto šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Minnie, sūnus Pranas U. S. Armijoje, dukterė Mrs. F. Burns, ir sesuo, Mrs. N. Lukošius, Detroit, Mich.

OPEROS PRASIDEJO

The San Carlo Opera Company pradėjo operų perstatymą trečiadienį Cleveland Music Hall, su "La Traviata", dalyvaujant didelei miniai. Spalvinga "Carmen" taigpi perstatyta žymiu pasisekimu.

Seka dar šios operos kurias galite matyti:

Pentadienio vak., Spalių 12 — "Cavalleria Rusticana" ir "Pagliacci".

Šeštadienį po pietų statoma Puccini's garsi opera "Madame Butterfly".

Šeštadienio vakare — visų mėgiama "Il Trovatore".

Sekmadienį po pietų — populiariška "Faust", o sekmadienio vakare "Aida".

Kitą savaitę, penktadienio vakare, Spalių 19 — Leonide Massine ir jo baletas perstatys 40 pažymiausių dalių iš garsiu baletu, "Ballet Russe Highlights". To paties baletu perstatymai bus šeštadienį ir sekmadienį du perstatymai.

PĖKŠČIŲJŲ SAUGOS SAVAITĖ

Mayoro proklamacija, Pėkščių Saugos Savaitė bus nuo Spalių 14 iki 20. Specialis dėmesys bus kreipiamas į pavojų ėjimo per gatvę bent kur sugalvojus, nesilaikant nužymėtų vietų nei signalų.

Pėkščiųju sužeidimai ir užmušimai gatvėse yra tiesioginė neatsargaus vaikščiojimo papročių pasekmė. Dauguma mirtingų suvažinėjimų šymet ištiko pėkštiems kurie neatsargiai ėjo skersai gatvės.

Šis neatsargus ėjimas skersai gatvės pasitaiko daugiausia paskutiniuose metų mėnesiuose. Praeitais rekordai parodo kad Spalių, Lapkričio ir Gruodžio mėnesiai yra pražūtingiausi. Trumposnė diena, blogas oras ir skubėjimas yra svarbiausios priežastys pėkščiųju nelaimių gatvėse.

Išvengimui patekimo į nelaimę gatvėje šiais kritiškais mėnesiais turit atminti štai ką: VAIKŠČIOKIT ATSARGIAI ir apžiūrėkit kur einat. Geriausia eiti skersai gatvės taip atsargiai kaip kad nuo to priklausytų jūsų gyvybė. Nes tikrumoje taip yra.

Cleveland Police Dept.

UŽMUSTA 70

Su Spalių 19 diena šymet trafiko nelaimėse Clevelande užmusta 70 asmenų. Pernai per tiek pat laiko užmūstų buvo 62.

POLICIJOS viršininkas Matowitz po dviejų savaitių suspendavimo iš pareigų, tapo teisintas ir gryžo į savo vietą. Jis paskelbė tės kovą su gemblerystėmis.

Russian Rule in Baltic Area

TRIBUNE WRITER BARES RED REPRESSION OF LIBERTY

(From The Chicago Daily Tribune)

By Hal Foust

STOCKHOLM, Sweden, Oct. 3 — Finland, promised independence under its armistice terms with Russia and Great Britain, is being crushed by the soviet boot. It is being Russified as systematically as Estonia, Latvia and Lithuania were communized.

Two weeks' investigation in Finland found the Reds dictating to schools, labor unions, industry, and the government. Finnish Communists, trained in Moscow, lead the reorganized Finnish police in cooperation with the soviet secret police. The Finnish army, at Russian order, is turning its guns in a new direction—toward the west.

Two weeks' inquiry uncovered reports of wholesale deportations and enslavement of other Baltic peoples. Information on these points was limited to letters smuggled thru Stalin's tight censorship and to interviews with a few who have escaped from inside the wall of bayonets which surrounds Stalin's newly won territory.

Red Heads Censorship

This series of articles is being written from outside Finland for several reasons. Finnish censorship is headed by a Communist member of the cabinet, Y. K. Leino, whose father-in-law Otto Kuusinen, was general secretary of the Comintern when it openly advocated world revolution. And some of my informants insisted that I should be outside Finland, before writing. They feared I might be arrested and forced or tricked into identifying them.

Nameless news is another of the handicaps in reporting Stalin's activities in the Baltic. His division of families into remotely separated labor camps, enforced migrations and diffusion of whole peoples thruout his vast domain, the soviet's award of power and authority to its ideological followers for betraying their nationals — all these factors make the gathering of facts difficult.

Patriots called "Fascists"

Those I have talked to include former public officials at one time respected as patriots but now denounced as fascists. They include writers, lawyers, professors, merchants, and industrialists who likewise are called "fascist" in the Helsinki radical press, an application of this term to those who oppose communism.

Witnesses also include Americans, British, and other foreigners of many years' residence in Finland. Some of them may be suspected of prejudices for and against Russia, founded on business, political, or family connections. But they told of different personal experiences which, even with many grains of salt, add up to a convincing picture.

Guileless Witnesses. Too Many witnesses are beyond suspicion of guile—an old farm-

er, a young wife at another farm, and woodsmen and farmers interviewed in forests and fields during a cross-country hike while carrying a shotgun behind a pair of rabbit hounds.

Three excursions were taken from Helsinki to learn of public opinion in the hinterland. The national capital is full of propagandists and counter propagandists. Red espionage, and counter or national espionage is prevalent. It was found that Finnish villagers and rustics fear Russia as much as the urbanites, and have their own stories to substantiate all their fears.

These articles aim, while protecting the identities of the witnesses to Russia's Baltic policies, to give readers a chance to form opinions independent of this correspondent's.

Reds Rule Police

The Finnish national police force has become as dreaded in Finland as was the czar's Cheka or the bolsheviks' OGPU in Russia. Finns unsympathetic to communism charge that their native constabulary has actually become a branch Red enforcement agency, taking orders from Moscow and following the heavy fisted tactics of the Russian police before and after dethronement of the czar.

Reliable sources reported in Helsinki that membership in the Communist party now is a requisite to membership in the reorganized police. The

AMERICAN HEROES

by WOODY COWAN



PARACHUTE Infantry Sgt. Ray E. Eubanks, La Grange, N. C., awarded a Medal of Honor posthumously, died after clubbing to death 4 Japs with his rifle in a machine gun and mortar nest. Going to the relief of a platoon isolated by the enemy in Dutch New Guinea, he crawled to the Nips' position, was wounded and his rifle crippled, but charged in, swinging. After a shot dropped Eubanks, his squad killed 45 and effected the relief. War Bonds help equip such heroes.

U. S. Treasury Department

force was said to number about 300 with 2,000 unofficial agents as collaborators in making Finland safe for the Red flag. Also they are aided by the OGPU operating under cover.

High posts in the constabulary have been awarded to the Finns who acted in war time against their own government in favor of Stalin's internationalism, much as Quisling worked for Hitler internationalism against the foreign policy of the Norwegian government.

The main difference is that Finland lost its war against Russia whereas Norway, as an allied nation, won its war again Germany.

Real Head is Communist

The nominal head of the national police is Otto Brusin, a young lawyer heretofore inactive in politics. The actual commander is said to be Almo Alltonen, a former carpenter, who returned to Finland in 1938 as a graduate of the Red army school in Moscow. His course included training in organizing Red guards (militant Communists or communist 5th columnists in countries outside of Russia). His graduation and return to his native country took place a year before Russia attacked Finland.

The assistant chief of the police bureau is a Finn who was parachuted by the Russians behind the lines in 1943 as a spy. Near Tampere, in central Finland, he shot a policeman who asked to see his identification papers. During the rest of the war he was in hiding with the Finnish newspapers offering 50,000 marks (approximately \$10,000 at the prewar rate of exchange) for his arrest.

(To be continued)

WASH MACHINE

(Skalbama mašina)
GALIMA IŠSINUOMOTI
PO \$1.50 DIENAI.
Kreipkitės HE 8458

TREE'S CAFE

1457 East 71st Street

LIETUVIŠKA UŽEIGA ALUS DEGTINĖ VYNAS

Smagi vieta sueiti savo senus pažystamus ir draugus. Eleanor ir Anthony Budas Savininkai (20)

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street
DEGTINĖ ALUS VYNAS
Užkvičiame savo draugus Lietuvius atsilankyti.
Atdara nedėdieniais.
KAZYS LEIMONAS, Sav.

SUPERIOR-RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA
6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER
Vieta kur sustoja kiti miestu pravažiuojanti Lietuviai
Helen Urbšaitis Helen Dunba Savininkės

DABAR JAU PARDUODAMI TAYLOR'S RUDENINIS OPERŲ FESTIVALAS GARSİ SAN CARLO OPERA CO.

Su Svečiais Artistais iš Metropolitan ir Chicago Milanov, Kipnis, Morelli ir kitais

Music Hall, Public Auditorium

CAVALLERIA RUSTICANA
paminėjimui Pietro Mascogni, ir I PAGLIAICI (Columbus Dienoje) Spalių 12—Vakare
MADAME BUTTERFLY Spalių 13—Po pietų
IL TROVATORE Spalių 13—Vakare
FAUST Spalių 14—Po pietų
AIDA Spalių 14—Vakare

Kainos \$1.20, \$1.80, \$2.40, \$3, \$3.60, Boxes \$4.20. Tax Inc.

FALL OPERA FESTIVAL, 1224 Huron Rd.

NAUJAS IR SENSACINIS MASSINE

"BALLET Russe"

Spalių 19, 20, 21

ZYMESNYBES

KETURIUOSE PERSTATYMUOSE

'Zemčiugai iš Klasikų ir Modernių Baletų' ir Nauji Triumpi Baletai DALYVAUJA

Roselle Hightower Leonide Massine
Anna Istomina Yurek Lazavsky
Bettina Rosay Jean Guelis
Helen Komarova Ivan Demidoff

Parinktingų vietų gavimui siųskit čekį ar money order į Taylor's
Tel. MA 3800 Išrašykite MASSINE BALLET
\$1.20, \$1.80, \$2.40, \$3, \$3.60—Boxes \$4.20—TAX INC.

TIKIETAI GAUNAMI TAYLOR'S

Laikas pakeist Rudeniui

VYRAMS ir VAIKINAMS

Naujos Rudeninės Skrybėlės - \$5 - \$6 - \$7

Visokių pavidalų, gatavos jūsų pasirinkimui.

Vaikams Kelnės — \$3.45 - \$3.95

Mieros 8 iki 16 metų, gražių marginių ir viėnodų spalvų

SWETERIAI susegami ar užsimaunami — 2.45, 3.45, 4.50

MARŠKINIAI — įvairių spalvų ir viėnodo, mieros 12 iki 14 po \$1.45

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakara
DYKAI GREEN STAMPS su kožnu pirkinju. DYKAI
Čia galite įkeisti savo Stamp Books.

Della C. Jakubs

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

Wilkelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

6202 Superior Ave. HEnderson 9292